

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ І ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

БАКАЛАВРА

(рівень вищої освіти)

На тему «Історико – культурні ресурси як об’єкт розвитку туризму (на прикладі Львівської області)».

Виконав: студент 4 курсу, групи Тур – 41

спеціальності 242 Туризм

(шифр і назва спеціальності)

освітньої програми Туризм

_____ Безкопильний Андрій Максимович.

(підпис)

(прізвище, ім'я, по – батькові)

Керівник _____ к.е.н., доцент Світлана БУГІЛЬ

(підпис)

(наук. ступ., вчене звання, ім'я та прізвище)

ЛЬВІВ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
Кафедра туризму

Ступінь вищої освіти Бакалавр
Галузь знань 24 Сфера обслуговування
(шифр і назва)

Спеціальність 242 Туризм
(шифр і назва)

Освітня програма Туризм
(назва ОП)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
ТУРИЗМУ
(назва кафедри)

(підпис)
Оксана КРУПА
(ім'я та прізвище)

“ _____ ” _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувачу вищої освіти

Безкопильному Андрію Максимовичу
(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи ”Історико-культурні ресурси як об'єкт розвитку туризму (на прикладі Львівської області)”

Керівник роботи Бугіль Світлана Ярославівна, к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЛНУП від “ 30 ” грудня 2022 р. № 453/к-с

2. Строк подання здобувачем роботи 16 червня 2023 року

3. Вихідні дані до роботи: законодавство України, постанови Кабінету Міністрів України, статистичні дані історико-культурних ресурсів Львівщини, наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених з питань розвитку туристичної привабливості Львівської області на основі історико-культурних ресурсів, довідкові матеріали, література на туристичну тематику.

4. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методичні основи дослідження історико-культурних ресурсів як об'єкта розвитку туризму

- 1.1. Роль історико-культурних ресурсів у розвитку туризму
- 1.2. Типи туризму на основі історико-культурних ресурсів
- 1.3. Методика оцінки історико-культурних туристичних ресурсів

Розділ 2. Аналіз історико-культурних ресурсів Львівської області

- 2.1. Огляд джерел інформації про історико-культурні ресурси Львівської області
- 2.2. Характеристика історико-культурних ресурсів регіону
- 2.3. Аналіз впливу наявності об'єктів історико-культурної спадщини на туристичну привабливість регіону
- 2.4. Туристичні маршрути та програми на основі історико-культурних ресурсів Львівської області
- 2.5. Вплив історико-культурного туризму на навколишнє середовище

Розділ 3. Шляхи розвитку туристичної привабливості Львівської області на основі історико-культурних ресурсів

- 3.1. Перспективні напрямки використання історико-культурних ресурсів Львівщини в контексті підвищення її туристичної привабливості

3.2. Рекомендації щодо створення турів на основі історико-культурних ресурсів

Розділ 4. Охорона праці

4.1. Аналіз стану охорони праці і заходи покращення виробничої санітарії і гігієни праці у підприємствах та організаціях туристичної галузі

4.3. Пожежна безпека

4.4. Інструкція з охорони праці для працівників музеїв

Висновки та пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): рисунки, таблиці

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата		Відмітка про виконання
		завдання видав	завдання прийняв	
Стан охорони навколишнього середовища				
Охорона праці				

7. Дата видачі завдання “ 30 ” січня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Відмітка про виконання
1	Отримання завдання для написання кваліфікаційної роботи.	30.01.2023 р.	
2	Розробка та затвердження плану кваліфікаційної роботи, ознайомлення з літературними джерелами за темою, збір практичних матеріалів	08.02.2023 р.	
3	Написання вступу і I розділу	03.03.2023 р.	
4	Написання II розділу	07.04.2023 р.	
5	Написання III розділу	05.05.2023 р.	
6	Написання IV розділу і висновків	26.05.2023 р.	
7	Оформлення кваліфікаційної роботи і подання науковому керівнику для написання відгуку	05.06.2023 р.	
8	Перевірка тексту кваліфікаційної роботи на унікальність. Скерування на зовнішню рецензію	08.06.2023 р.	
9	Представлення кваліфікаційної роботи на кафедрі	16.06.2023 р.	
10	Захист кваліфікаційної роботи перед Екзаменаційною комісією	28.06.2023 р.	

Здобувач вищої освіти _____
(підпис)

Безкопильний А.М.
(ім'я та прізвище)

Керівник кваліфікаційної роботи _____
(підпис)

Бугіль С.Я.
(ім'я та прізвище)

Безкопильний А.М. Історико – культурні ресурси як об’єкт розвитку туризму (на прикладі Львівської області): кваліф. робота за спеціальністю “Туризм”. Львів : ЛНУІ, 2023. 76 с. На правах рукопису.

Обсяг роботи становить 77 сторінок, включаючи 3 таблиці, 2 рисунки та 3 додатки.

У роботі розглядаються питання сутності та особливості історико – культурних ресурсів, досліджено їх вплив, як об’єкту розвитку туризму. Розглянуто історико – культурні ресурси Львівської області та їх вплив на неї.

У результаті дослідження було виявлено, що туризм оснований на історико – культурних ресурсах має великий потенціал для розвитку у Львівській області. Адже у Львівській області сконцентровано надзвичайну кількість історико – культурних об’єктів, що приваблюють як місцевих жителів, так і туристів з різних країн світу. Ці об’єкти є абсолютно різними, музеї, галереї, фортифікації, замки та палаци. Це дозволяє створювати безмежну кількість турів, зав’язаних на історико – культурних ресурсах.

Під час дослідження історико – культурних ресурсів Львівської області з’ясувалося багато проблем, що потребують негайного вирішення, зокрема: багато пам’яток архітектури перебувають в аварійному стані, багато музеїв і галерей працюють зі сталими експозиціями, що знецінює їх для тих, хто відвідує місто не вперше, культурні заходи та фестивалі що знаходяться за містом, не мають достатньої бази для залучення іноземного клієнта. Також деякі замки Львівської області є нефункціонуючими або перебувають у напівзруйнованому або зруйнованому стані.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО – МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРИКО – КУЛЬТУРНИХ РЕСУРСІВ ЯК ОБ'ЄКТА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ.....	8
1.1. Роль історико – культурних ресурсів у розвитку туризму.....	8
1.2. Типи туризму на основі історико – культурних ресурсів.....	11
1.3. Методика оцінки історико – культурних туристичних ресурсів.....	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІСТОРИКО – КУЛЬТУРНИХ РЕСУРСІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	22
2.1. Огляд джерел інформації про історико – культурні ресурси Львівської області.....	22
2.2. Характеристика історико – культурних ресурсів регіону.....	27
2.3. Аналіз впливу наявності об'єктів історико – культурної спадщини на туристичну привабливість регіону.....	33
2.4. Туристичні маршрути та програми на основі історико – культурних ресурсів Львівської області.....	37
2.5. Вплив розвитку історико – культурних ресурсів на екологію.....	40
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ОСНОВІ ІСТОРИКО – КУЛЬТУРНИХ РЕСУРСІВ.....	44
3.1. Перспективні напрямки використання історико – культурних ресурсів Львівщини в контексті підвищення її туристичної привабливості.....	44
3.2. Створення туру на основі історико – культурних ресурсів.....	48
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ.....	57
4.1. Аналіз стану охорони праці і заходи покращення виробничої санітарії і гігієни праці у підприємствах та організаціях туристичної галузі.....	57
4.2. Пожежна безпека.....	60
4.3. Інструкція з охорони праці для працівників музеїв.....	63
ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
ДОДАТКИ.....	73

ВСТУП

XX ст. характеризується зростанням рівня туризму, який є одним зі стратегічних напрямів розвитку сучасного суспільства. Туристична діяльність сприяє збільшенню економіки, підтримці культурного спадщини, підвищенню соціальної та культурної активності населення, а також зближенню міжнародних відносин. У цьому контексті історико – культурні ресурси мають великий потенціал як об'єкт розвитку туризму. Їх унікальність, історична значимість та культурне значення роблять їх привабливими для туристів, що відвідують будь яку точку будь – якої країни.

Тема історико – культурних ресурсів як об'єкту розвитку туризму є активно вивченою вітчизняними та зарубіжними дослідниками. Раніше проведені дослідження зосереджувались на вивченні окремих аспектів цієї проблематики, таких як роль історико – культурних ресурсів у туристичній сфері, типи туризму на основі цих ресурсів та оцінка їх потенціалу. Однак, необхідно провести докладніше дослідження з практичним аналізом історико – культурних ресурсів Львівської області та визначити шляхи їх ефективного використання для розвитку туризму.

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення історико – культурних ресурсів Львівської області як об'єкта розвитку туризму та визначення шляхів їх оптимального використання.

Основні завдання дослідження:

- аналіз історичних та культурних ресурсів Львівської області, їх розподіл та характеристика;
- визначення потенціалу історико – культурних ресурсів для розвитку туризму Львівщини та виділення основних туристичних напрямків;
- вивчення існуючих методів та підходів до розвитку туризму на основі історико – культурних ресурсів;

— розробка пропозицій та рекомендацій щодо використання історико – культурних ресурсів Львівської області для привертання туристів з метою підтримки сталого розвитку туризму.

Об'єктом дослідження є історико – культурні ресурси Львівської області, які можуть бути використані для розвитку туризму.

Предметом дослідження є процес розробки та впровадження туристичних програм на основі історико – культурних ресурсів.

Для досягнення поставлених цілей та вирішення завдань дослідження застосовані такі методи: аналітичний метод – для аналізу літературних джерел, статистичних даних, документів та інших джерел інформації; експертний метод – для отримання експертної думки щодо потенціалу історико – культурних ресурсів та розробки рекомендацій; статистичний метод – для аналізу статистичних даних про туристичну активність, потоки туристів та економічний вплив туризму.

В основу дослідження покладені наукові джерела, статистичні дані, офіційні документи, результати попередніх досліджень, а також відомості, отримані в процесі анкетування та опитування туристів.

Результати дослідження сприятимуть подальшому розвитку туризму в Львівській області на основі історико – культурних ресурсів. Рекомендації та пропозиції, сформульовані в роботі, можуть бути використані органами управління туризмом, туристичними компаніями та іншими зацікавленими сторонами для розробки туристичних програм, створення нових туристичних маршрутів та привертання більшої кількості відвідувачів до Львівської області.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО – МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРИКО – КУЛЬТУРНИХ РЕСУРСІВ ЯК ОБ'ЄКТА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

1.1. Роль історико – культурних ресурсів у розвитку туризму

Історико – культурні ресурси – це об'єкти, матеріали, пам'ятки, які мають історичну та культурну цінність. Вони відображають історію, традиції, спадщину та культурний досвід певної території, народу або цілого світу. Ці ресурси можуть бути матеріальними, такими як архітектурні споруди, пам'ятники, музеї, церкви, старовинні предмети, а також нематеріальними, такими як традиції, обряди, музика, мистецтво, мова, народні звичаї тощо [2].

Історико – культурні ресурси відіграють важливу роль у збереженні та передачі культурної спадщини майбутнім поколінням. Вони дозволяють розуміти минуле, збагачують культурний контекст суспільства та сприяють розвитку туризму. Ці ресурси стають привабливими об'єктами для туристів, які бажають побачити і вивчити культурну спадщину різних народів і насолодитися унікальністю та красою історичних об'єктів і традицій.

Роль історико – культурних ресурсів у розвитку туризму є надзвичайно важливою. Ці ресурси мають великий потенціал для привернення туристів і стимулювання економічного зростання. Одним із основних аспектів ролі історико – культурних ресурсів у розвитку туризму є збереження культурної спадщини. Ці об'єкти є свідченням минулих епох і мають велике історичне та культурне значення. Їх збереження і відтворення допомагає зберегти національну ідентичність, сприяє розвитку туристичного потенціалу регіону та підвищенню привабливості для туристів.

По – перше, історико – культурні ресурси приваблюють туристів своєю унікальністю та значенням для збереження історичної спадщини. Вони надають можливість відчувати дух минулих епох, пізнати культуру, традиції та спосіб життя попередніх поколінь. Тому культурний туризм, спрямований на пізнання історії та культури, стає дедалі більш популярним.

По – друге, розвиток туризму на основі історико – культурних ресурсів приносить значні економічні переваги. Він сприяє залученню інвестицій у реставрацію та розвиток історичних об'єктів. Вони створюють робочі місця, сприяють розвитку гостинності та послуг, підтримують місцеві підприємства, включаючи готелі, ресторани, магазини та ремеслярські майстерні. Туристичний потік, спрямований на історико – культурні об'єкти, створює економічні переваги для місцевих громад, сприяє розвитку інфраструктури та залученню інвестицій.. Комплексний розвиток інфраструктури також покращує якість життя місцевого населення.

По – третє, розвиток туризму на історико – культурних ресурсах має соціокультурні наслідки. Завдяки ньому зберігається та популяризується культурна спадщина та традиції. Туризм також сприяє залученню молоді до вивчення власної історії та культури, підтримує міжкультурний обмін та сприяє розвитку толерантності шляхом знайомства з іншими культурами, адже історико – культурні ресурси є важливим елементом формування туристичного образу регіону. Вони створюють унікальну атмосферу та можливості для подорожей у часі, дозволяючи туристам зануритися в минуле і відчувати його дух. Це привертає туристів, які бажають побачити, доторкнутися та пізнати історію, культуру та традиції інших народів.

Історико – культурні ресурси є важливим елементом туризму у багатьох країнах. Туристи з усього світу зацікавлені відвідувати історичні пам'ятки, музеї, архітектурні споруди та інші об'єкти культурної спадщини. Вони прагнуть пізнавати історію та культуру різних народів, а також насолоджуватися їхнім красивим середовищем.

За останні роки спостерігається зростання інтересу до культурного туризму, який включає в себе відвідування історико – культурних об'єктів. Багато країн активно працюють над збереженням, реставрацією та промоцією своєї культурної спадщини для залучення туристів.

Історико – культурні ресурси є надзвичайно цінними ігровими елементами для розвитку туризму, а також для збереження та передачі культурної спадщини майбутнім поколінням. Вони мають великий історичний та культурний потенціал і включають різноманітні об'єкти та матеріали, що відображають історію, традиції, спадщину та культурний досвід певної території, народу або цілого світу.

Матеріальні історико – культурні ресурси включають архітектурні споруди, пам'ятники, музеї, церкви, старовинні предмети тощо. Ці об'єкти є свідченням минулих епох і мають велике історичне та культурне значення. Збереження і реставрація цих об'єктів допомагають зберегти національну ідентичність, збагачують культурний контекст суспільства та сприяють розвитку туризму. Відвідування таких об'єктів дозволяє туристам поглибити свої знання про історію та культуру, відчувати дух минулих епох і насолодитися унікальністю та красою цих історичних об'єктів.

Нематеріальні історико – культурні ресурси включають традиції, обряди, музику, мистецтво, мову, народні звичаї та інші неконкретні аспекти культури. Ці ресурси передаються від покоління до покоління і допомагають зберегти унікальність та ідентичність різних народів. Вони розширюють розуміння історії та культурного досвіду та створюють унікальну атмосферу, що привертає туристів. Відвідування місць, де зберігаються нематеріальні історико – культурні ресурси, дозволяє туристам побачити, доторкнутися та пізнати традиції та спосіб життя різних культур.

Розвиток туризму на основі історико – культурних ресурсів приносить значні економічні переваги. Він сприяє залученню інвестицій у реставрацію та розвиток історичних об'єктів, створює робочі місця, підтримує розвиток гостинності та послуг. Крім того, туристичний потік, спрямований на історико – культурні об'єкти, сприяє розвитку інфраструктури та підвищенню якості життя місцевого населення.

Розвиток туризму на історико – культурних ресурсах також має соціокультурні наслідки. Він сприяє збереженню та популяризації культурної спадщини та традицій, залучає молодь до вивчення власної історії та культури. Туризм також сприяє міжкультурному обміну та розвитку толерантності, оскільки дає можливість побачити, доторкнутися та пізнати історію, культуру та традиції інших народів.

За останні роки спостерігається зростання інтересу до культурного туризму, що включає відвідування історико – культурних об'єктів. Багато країн активно працюють над збереженням, реставрацією та промоцією своєї культурної спадщини для залучення туристів. Це сприяє розвитку туристичного сектора, стимулює економічне зростання та сприяє культурному обміну між різними народами та культурами.

Отже, історико – культурні ресурси є важливими для збереження культурної спадщини, розвитку туризму та підтримки місцевих громад. Вони надають можливість пізнати історію, культуру та традиції різних народів, стимулюють економічне зростання та сприяють міжкультурному обміну. Історико – культурні ресурси є цінним надбанням, яке варто зберегти та пропагувати для майбутніх поколінь.

1.2. Типи туризму на основі історико – культурних ресурсів

Туризм на основі історико – культурних ресурсів є різноманітним і включає різні типи:

1. Культурний туризм – це тип туризму, що спрямований на вивчення та дослідження культурних аспектів різних місцевостей. Культурний туризм є одним з найпопулярніших типів туризму, який базується на вивченні та дослідженні культурних аспектів різних регіонів. Цей вид туризму спрямований на поглиблене ознайомлення з історією, мистецтвом, архітектурою, музикою, літературою та іншими культурними виявами даного місця [13].

Туристи, що обирають культурний туризм, відвідують музеї, галереї, виставки та архіви для ознайомлення зі збереженими колекціями та шедеврами мистецтва. Вони вивчають історію і культурні традиції через експозиції, екскурсії та інтерактивні програми. Культурний туризм також може включати відвідування архітектурних пам'яток, старовинних міст, фортець та інших культурно – історичних об'єктів.

У рамках культурного туризму також проводяться фестивалі, концерти та вистави, де представлені музика, танці, театр та інші види виконавського мистецтва. Туристи можуть насолоджуватися автентичними виступами місцевих артистів, досліджувати народні традиції та побачити, як вони проявляються в різних культурних виявах.

Окрім того, культурний туризм може включати в себе відвідування історичних місць, пам'ятників та меморіалів, що зв'язані з важливими подіями та людьми минулого. Це дозволяє туристам краще розуміти та оцінювати спадщину даного регіону.

Культурний туризм також може включати участь у традиційних фольклорних заходах, фестивалях та святкуваннях [15]. Це надає можливість туристам побачити та долучитися до народних традицій, місцевих звичаїв та обрядів. Вони можуть спостерігати та приймати участь у танцях, піснях, ремеслах, кулінарних дегустаціях та інших традиційних діях, що відображають культуру даного регіону.

Культурний туризм також сприяє збереженню та розвитку культурної спадщини. Відвідування культурних об'єктів та участь у культурних заходах сприяють фінансовій підтримці для збереження та реставрації історичних місць, музеїв, театрів та інших культурних інституцій. Крім того, він сприяє розумінню та поваги до культурної різноманітності та сприяє міжкультурному діалогу та обміну досвідом між туристами та місцевими жителями.

Культурний туризм має великий потенціал для розвитку та привабливості місцевих громад. Він сприяє створенню нових робочих місць у галузі туризму,

готельного бізнесу, ресторанного господарства та ремесла. Крім того, він підтримує місцеву економіку через споживання товарів та послуг, які надаються туристам.

Усе це робить культурний туризм важливим чинником у збереженні та просуванні культурної спадщини, зміцненні місцевої економіки.

2. Археологічний туризм – це вид туризму, який спрямований на вивчення та дослідження археологічних пам'яток, місць історичного значення та розкопок. Цей тип туризму привертає людей, які цікавляться давніми цивілізаціями, археологічними знахідками та розкриттям таємниць минулого [14].

Археологічні пам'ятки можуть включати давні міста, поселення, піраміди, храми, могильники, античні амфітеатри та інші архітектурні споруди, що збереглися з минулих епох. Ці місця розповідають нам про життя та культуру стародавніх цивілізацій і надають унікальну можливість вивчати історію та археологію.

Туристи, що обирають археологічний туризм, можуть брати участь у екскурсіях з археологами, де їм розповідають про виявлені артефакти, методи розкопок та дослідження. Вони можуть спостерігати за роботою археологічних команд, вивчати знахідки та підтримувати їхню консервацію.

Археологічний туризм також включає відвідування музеїв, де експонуються знайдені археологічні знахідки та експозиції, що розповідають про історію та культуру певної області чи епохи. Туристи можуть бачити унікальні артефакти, відображення життя стародавніх цивілізацій та отримати більше знань про давню культуру та їхню спадщина.

Археологічний туризм може також включати участь у спеціалізованих програмах та відпрацювання навичок археологів. Туристи можуть взяти участь у розкопках під наглядом професійних археологів, відшукати артефакти та вивчити методи роботи на справжніх археологічних майданчиках. Це дає їм

можливість побачити процес відкриття та розкриття історичних та культурних джерел і самостійно взяти участь у відновленні минулого.

Археологічний туризм також може включати відвідування археологічних парків та резерватів, де відтворені або реконструйовані структури та місця розкопок. Це дозволяє туристам побачити, як виглядали стародавні споруди та житлові об'єкти, а також відчувати атмосферу давніх часів. Такі парки часто включають інтерактивні експозиції, де туристи можуть взяти участь у віртуальних археологічних розкопках або досліджувати відтворені артефакти [9].

Археологічний туризм також може стимулювати економіку регіонів, де знаходяться археологічні об'єкти. Він сприяє розвитку туристичної інфраструктури, включаючи готелі, ресторани, магазини та послуги для туристів. Місцеві жителі можуть працювати як гідів, археологів, ремісників або місця для продажу сувенірів, що сприяє економічному зростанню та створенню робочих місць.

3. Релігійний туризм – це вид туризму, який зосереджений на відвідуванні святинь, святих місць, паломництвах та інших релігійних об'єктів, пов'язаних з віруваннями та духовними практиками. Цей тип туризму привертає віруючих людей, паломників та тих, хто цікавиться релігійною спадщиною та культурою [24].

Релігійний туризм може включати відвідування святинь, храмів, монастирів, синагог, мечетей, пагод, церков та інших релігійних споруд. Люди приходять сюди, щоб помолитися, відзначити релігійні свята, отримати духовну науку та знайти спокій. Вони можуть бачити архітектурні шедеври, скульптури, фрески та інші художні витвори, пов'язані з релігією.

Паломництво – це важлива складова релігійного туризму. Паломники здійснюють подорожі до святинь або місць, пов'язаних зі святими особами або подіями, з метою виконання релігійних обрядів, молитв та відвідування

святкових подій. Це можуть бути паломництва до Мекки для мусульман, до Єрусалиму для християн, до Варанасі для індуїстів або до інших святих місць у всьому світі [41].

У рамках релігійного туризму проводяться різноманітні релігійні заходи, фестивалі та обряди, які мають велике значення для віруючих людей та привертають паломників та туристів з усього світу. Ці події можуть включати паради, процесії, релігійні співи, молитви, медитації, церемонії поклоніння та інші духовні практики.

Такі релігійні заходи можуть мати місцеве чи національне значення і створювати особливу атмосферу та духовну злагоду. Вони надають унікальну можливість для спостереження та участі в традиційних релігійних обрядах та святкових церемоніях. Це можуть бути фестивалі Дівалі в Індії, Великодні обряди у Єрусалимі, освячення палаючих факелів у селі Кійомізу в Японії та безліч інших унікальних традицій.

Релігійний туризм також сприяє розвитку культурного обміну та взаєморозуміння між різними культурами та віросповіданнями. Туристи мають змогу поглибити свої знання про різні релігійні традиції, досліджувати місцеву культуру та спілкуватися з віруючими людьми. Це сприяє толерантності, взаємоповазі та покращенню міжнародного діалогу.

Релігійний туризм також має великий економічний вплив на регіони, де знаходяться святині та релігійні місця.

4. Гастрономічний туризм – це вид туризму, який фокусується на відкритті та насолоді різноманітними кулінарними традиціями, стравами та напоями різних країн та регіонів. Цей вид туризму надає можливість подорожувати з метою випробування місцевої кухні, відвідування ресторанів, ринків, ферм та інших місць, де гастрономічна культура процвітає [42].

Одним із головних аспектів гастрономічного туризму є спроба місцевих страв та напоїв. Туристи можуть відвідати ресторани, де готуються традиційні страви, та скуштувати місцеві делікатеси. Це може включати знайомство з

унікальними рецептами, традиційними методами готування та використанням місцевих інгредієнтів. Туристи також можуть випробувати місцеві вина, пиво, спиртні напої або інші місцеві напої, що відображають культурну спадщину регіону.

Крім того, гастрономічний туризм часто включає в себе екскурсії до ферм, виноробних, сирних або олійних заводів, де туристи можуть побачити, як виробляються місцеві продукти, взаємодіяти з фермерами та виробниками та навіть брати участь у процесі виробництва.

Гастрономічний туризм також сприяє збереженню та просуванню місцевої кулінарної спадщини. Він підтримує місцевих виробників, ресторани та ринки, що сприяє збалансованому розвитку туристичного сектору. Цей тип туризму включає в себе відвідування регіонів, щоб насолодитися місцевою кухнею, традиційними стравами та напоями. Туристи, що займаються гастрономічним туризмом, можуть відвідувати місцеві ресторани, де готуються страви на основі традиційних рецептів і місцевих продуктів. Вони також можуть взяти участь у кулінарних майстер – класах, де вони можуть вивчити приготування автентичних страв під керівництвом місцевих кухарів.

Кулінарні фестивалі також є популярною частиною гастрономічного туризму. Це події, де представлені місцеві страви, напої та стародавні кулінарні традиції. Туристи мають можливість спробувати різноманітні страви, насолодитися місцевими делікатесами та дізнатися більше про кулінарну спадщину даного регіону.

Крім того, гастрономічний туризм може включати відвідування місцевих господарств і ферм, де вирощуються традиційні сільськогосподарські продукти. Туристи можуть бачити, як виробляються сир, вино, оливкова олія, мед та інші місцеві продукти. Вони можуть брати участь у дегустаціях і придбати свіжі місцеві продукти.

Гастрономічний туризм дає можливість туристам насолоджуватися місцевою кухнею, вивчати культуру та традиції через їжу, а також підтримувати місцевих виробників і розвивати сільські території.

У табл. 1.1. детально розписані види туризму, відповідно до усіх напрямків.

Таблиця 1.1 – Види туризму

Класифікаційна ознака	Види туризму
1 Географічний принцип	1. Внутрішній 2. Міжнародний
2 Напрямок туристського потоку	1. В'їзний 2. Виїзний
3 Мета поїздки	1. Рекреаційно – оздоровчий 2. Розважальний туризм 3. Подієвий туризм 4. Професійно – діловий туризм 5. Науково – пізнавальний (конгресний) 6. Спортивний відпочинок 7. Шоп – тури 8. Пригодницький (екстремальний) 9. Паломницько – релігійний 10. Ностальгічний 11. Екотуризм 12. Екзотичний 13. Елітарний
4 Джерело фінансування	1. Соціальний 2. Комерційний

5 Спосіб пересування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пішохідний 2. Авіаційний 3. Морський 4. Річковий 5. Автотуризм 6. Залізничний 7. Велосипедний 8. Лижний 9. Гужовий (кінний) 10. Змішаний
6. Засоби розміщення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Готелі 2. Мотелі 3. Пансіонати 4. Кемпінги 5. Апартаменти 6.6 Намети
7. Кількість учасників	<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальний 2. Сімейний 3. Груповий 4. Корпоративний
8. Тривалість перебування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Короткотривалий 2. Довготривалий
9. Розташування туристського місця	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гірський 2. Водний 3. Сільський 4. Приміський
10. Інтенсивність туристського потоку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Постійний 2. Сезонний 3. Епізодичний
11. Організаційна форма	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організований 2. Неорганізований

Джерело: побудовано автором на основі [1, 4, 31]

Як ми бачимо з табл. 1.1. туризм має великий поділ за безліччю параметрів, саме це робить його перспективною та унікальною сферою, вартою уваги.

1.3. Методика оцінки історико – культурних туристичних ресурсів

Методика оцінки історико – культурних туристичних ресурсів включає ряд критеріїв та показників, які допомагають визначити потенціал туристичних об'єктів з історично – культурною цінністю. Оцінка таких ресурсів допомагає визначити їх привабливість для туристів, потенційний економічний вплив туризму та можливості збереження та розвитку культурного надбання.

Для написання кваліфікаційної роботи було використано наступні методики оцінки історико – культурних туристичних:

Ідентифікація об'єкта. Визначення історико – культурного об'єкта, який підлягає оцінці. Це може бути архітектурна споруда, пам'ятник, археологічне місце, музей, традиційне село тощо. Етап "Ідентифікація об'єкта" в методиці оцінки історико – культурних туристичних ресурсів має на меті чітко визначити конкретний об'єкт, який підлягає оцінці. Цей етап допомагає встановити фокус та межі дослідження, а також забезпечує зрозуміння контексту, в якому функціонує об'єкт.

Збір інформації: Після ідентифікації об'єкта наступним кроком є збір інформації про нього. Цей етап має на меті отримання детальних даних та фактів про історію, культурну спадщину, архітектуру, значення та потенціал об'єкта для туризму. Важливо використовувати різні джерела інформації, такі як документи, дослідження, архіви, література, експертні оцінки та інтерв'ю з місцевими жителями, експертами та представниками організацій, пов'язаних з об'єктом.

Основні кроки збору інформації включали:

1. Літературний аналіз. Вивчення наявних документів, книг, статей та публікацій, що стосуються об'єкта. Це може включати історичні дослідження, наукові праці, описи архітектури та інше.

2. Архівні матеріали. Дослідження архівних матеріалів, документів, фотографій та інших ресурсів, що містять інформацію про об'єкт. Архіви можуть містити цінну історичну та культурну інформацію про походження, будівництво, зміни та розвиток об'єкта.

3. Експертні оцінки та інтерв'ю. Консультація з експертами, які мають спеціалізацію в галузі історії, культури, архітектури або туризму. Вони можуть надати цінні відомості та оцінки про значення об'єкта для туризму та культурної спадщини.

4. Визначення критеріїв. Розроблення системи критеріїв та показників для оцінки історико – культурного об'єкта. Ці критерії можуть включати історичну значущість, унікальність, архітектурну цінність, наявність музейних експозицій, стан збереження, доступність для відвідувачів та інші фактори.

5. Оцінка критеріїв: Оцінка кожного критерію залежно від його важливості та впливу на туристичний потенціал об'єкта. Для кожного критерію можуть бути встановлені шкали або оціночні системи, які дозволяють приймати об'єктивні рішення. Наприклад, критерії "унікальність" можуть оцінюватися за шкалою від 1 до 5, де 5 – надзвичайно унікальний об'єкт, а 1 – неунікальний.

6. Вагомість критеріїв. Визначення вагомості кожного критерію шляхом надання йому відповідної ваги або значимості. Наприклад, критерій "історична значущість" може мати вагу 0.3, тоді як критерій "стан збереження" – вагу 0.2.

Збір та аналіз даних: Зібрання оцінок за кожним критерієм та обчислення сумарної оцінки для кожного об'єкта. Це може включати використання математичних моделей або формул для обчислення загальної оцінки, враховуючи вагомість кожного критерію.

Рейтинг і порівняння: Порівняння оцінок між різними історикокультурними об'єктами для визначення їхнього рівня привабливості та потенціалу для туризму. Це може включати складання рейтингового списку об'єктів в порядку зростання або спадання загальних оцінок.

Використання результатів: Отримані оцінки та рейтинги історикокультурних об'єктів можуть бути використані для прийняття стратегічних рішень у галузі туризму та культурного спадщини. Результати оцінки можуть допомогти визначити пріоритети у розвитку туристичної

інфраструктури, збереженні та реставрації об'єктів, маркетингових заходах та підтримці культурних програм.

Планування розвитку: Оцінка історико – культурних туристичних ресурсів може служити основою для розробки планів розвитку туризму, включаючи створення нових туристичних маршрутів, вдосконалення інфраструктури, покращення доступу та підтримки місцевих громад.

Маркетинг та просування: Оцінка допомагає виокремити унікальні особливості історико – культурних об'єктів, які можуть стати ключовими маркетинговими пропозиціями для привернення туристів. Інформація про оцінку та рейтинг може бути використана в рекламних матеріалах, веб – сайтах туристичних організацій та соціальних медіа для привертання уваги та підвищення свідомості про історико – культурні об'єкти.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ІСТОРИКО – КУЛЬТУРНИХ РЕСУРСІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Огляд джерел інформації про історико – культурні ресурси Львівської області

Огляд джерел інформації про історико – культурні ресурси Львівської області може включати різноманітні джерела, які надають інформацію про культурну спадщина Львова та його околиць. Для написання роботи були використані такі джерела інформації:

1. Архівні джерела. Архіви міста Львова та Львівської області які містять значну кількість документів, фотографій, мап, планів, кадастрових записів та інших матеріалів, які стосуються історії та культурної спадщини області.

Архівні джерела – це справжні скарбниці інформації, які дозволяють нам краще зрозуміти минуле та розкрити завісу часу. Вони складаються з натхненних письмових свідчень, листів, фотографій, карти, відомостей та інших документів, що відображають історію та культурну спадщину нашого світу.

Коли ви крокуєте у світ архівів, переносаєтеся в час, коли ці події сталися. Листи відомих людей, написані їхньою рукою, розповідають про їхні думки, почуття та переживання. Документи, що збереглися протягом століть, свідчать про те, які події відбувалися, як люди жили, як розвивалися суспільства.

Завдяки архівним джерелам ми можемо з'ясувати історію міст, регіонів, культурних пам'яток. Вони допомагають нам створити повнішу картину минулого, відтворити важливі етапи розвитку та розкрити секрети минулого. Відкриття архівних матеріалів може змінити наше сприйняття та інтерпретацію подій, показати раніше невідомі факти та зв'язки.

Крім того, архівні джерела є незамінним джерелом інформації для дослідження, освіти та наукової роботи. Вони дозволяють нам розширити наші знання, зробити нові відкриття та розкрити таємниці минулого. Важливо

пам'ятати, що робота з архівними джерелами вимагає уважності, точності та професіоналізму, оскільки ці документи є надзвичайно цінними.

2. Книги та публікації. Літературні джерела, такі як книги, наукові статті, дослідження та історичні праці, можуть надати детальну інформацію про пам'ятки, архітектуру, культурні традиції та історію Львівської області.

Книги та публікації є надзвичайно цінними джерелами інформації про історико – культурні ресурси. Вони не лише надають нам можливість зануритися у світ минулих епох, але й допомагають нам розуміти значення та вплив цих ресурсів на наш сучасний світ.

Коли ви відкриваєте книгу, ви відкриваєте двері до нових світів. Сторінки наповнені живими описами культурних об'єктів, розповідями про незвичайні події та людей, що пов'язані з ними. Ви можете прочитати про великі міста, мальовничі села, замки, церкви, музеї та інші культурні місця, які мають велике історичне значення.

Книги та публікації дозволяють нам побачити культурні ресурси очима людей, які вивчали їх, аналізували та досліджували. Вони пропонують різні погляди, інтерпретації та дослідження, що допомагають нам розширити наше розуміння про минуле і сучасність.

Крім того, книги та публікації можуть містити важливі історичні документи, архівні матеріали, фотографії та ілюстрації, які допомагають нам візуалізувати культурні ресурси і зануритися в їхню атмосферу.

Тому, книги та публікації є незамінними джерелами інформації, які надають нам можливість зануритися у світ історії та культури, пізнати та оцінити значення і вплив історико – культурних ресурсів на наш сучасний світ.

3. Музеї та галереї. Музеї та галереї в Львові та інших містах Львівської області є цінними джерелами інформації про історію, мистецтво та культуру регіону. Вони можуть мати експозиції, експонати, документацію та кураторські ресурси, які розкривають багатство культурного спадщини.

Музеї та галереї є неперевершеними скарбницями культурної спадщини та мистецтва. Коли ви переступаєте поріг музею або галереї, ви стаєте свідком неперевершеної краси та історії, які вони пропонують.

У музеях ви зустрінетеся з артефактами, що охоплюють безліч епох та культур. Вони відкривають вам двері до минулого, дозволяючи спостерігати за життям наших пращурів, розуміти їхні винаходи, вірування та способи життя. Музеї мають експонати, що належать до різних галузей, таких як археологія, історія, етнографія, наука, технологія та багато інших. Вони допомагають нам зрозуміти, як людство розвивалося та змінювалося протягом століть.

Галереї, з свого боку, представляють мистецтво у всій його красі. Вони містять в собі картини, скульптури, фотографії та інші твори, що втілюють таланти і виразність художників. Ви можете насолоджуватися роботами відомих майстрів та відкривати для себе нові твори, які вражають своєю красою, символікою та емоційністю. Галереї також можуть бути платформою для виставок, де представляються сучасні твори мистецтва, які відображають сучасні тенденції та перспективи.

Музеї та галереї не тільки надають нам можливість побачити і вивчити культурну спадщину та мистецтво, але й сприяють розширенню нашого світогляду, надихають на творчість та стимулюють нашу уяву. Вони створюють незабутні враження та емоції, які можуть перетворити нас удосконаленими спостерігачами, глибокими мислителями та творчими індивідами.

Музеї та галереї також мають важливу роль у збереженні та охороні культурної спадщини. Вони працюють над збереженням і збереженням цінних артефактів та творів мистецтва, забезпечуючи їх доступність для сучасних і майбутніх поколінь. Це означає, що ми можемо насолоджуватися цими цінностями, вивчати їх і використовувати для навчання, дослідження та натхнення.

Крім того, музеї та галереї часто стають культурними центрами, де проводяться виставки, лекції, концерти, майстер – класи та інші події. Це сприяє

залученню громадськості, розширенню свідомості про культуру та мистецтво, створює платформу для обміну думками та ідей.

Отже, музеї та галереї є незамінними інституціями, які надають нам можливість побачити, вивчити і насолодитися культурною спадщиною та мистецтвом. Вони розширюють наші знання, надихають нашу уяву та сприяють збереженню цінних цінностей для майбутніх поколінь.

4. Веб – сайти та онлайн – ресурси. Існують веб – сайти, які присвячені історії, культурі та туризму Львівської області. Такі ресурси можуть містити інформацію про пам'ятки, традиції, культурні події, екскурсії та інше.

Веб – сайти та онлайн – ресурси в сучасному світі відіграють важливу роль у доступі до інформації про історико – культурні ресурси. Вони надають широкий спектр інформації, фотографій, відео та інших ресурсів, які допомагають нам досліджувати та розуміти культурну спадщину через Інтернет.

На веб – сайтах можна знайти офіційні сторінки музеїв, галерей, архівів та інших культурних установ, де можна отримати інформацію про їхні збірки, виставки, розклад роботи та інші події. Це дозволяє нам заранним плануванням відвідати місця, які нас цікавлять, і мати актуальну інформацію про їхні можливості та послуги.

Онлайн – ресурси також надають доступ до великої кількості електронних книг, статей, досліджень та публікацій, які стосуються історико – культурних ресурсів. Це дає нам можливість глибше вивчати тему, отримувати нові знання та аналізувати різноманітні джерела.

Крім того, на веб – сайтах та онлайн – платформах можна знайти віртуальні тури, де ви можете "переміщатися" по музеях, архівних колекціях та інших історичних місцях, досліджуючи їх безпосередньо зі свого комп'ютера чи мобільного пристрою. Це дозволяє нам відкривати нові місця, навчатися про їхню історію та культуру, навіть якщо ми знаходимось далеко від них фізично.

Огляд джерел інформації про історико – культурні ресурси Львівської області є надзвичайно важливим завданням, яке має багато переваг і значущість. Перш за все, такий огляд дозволяє збирати, систематизувати та аналізувати великий обсяг інформації про культурне надбання області, що допомагає нам краще розуміти її історію, традиції та спадщину.

Огляд джерел інформації дає змогу створити повну картину історичних подій, культурних пам'яток, музеїв, галерей та інших об'єктів, що зберігаються в Львівській області. Це дозволяє не тільки побачити розмаїття культурного доробку, а й розкрити його значення для розвитку туризму, освіти, науки та інших сфер життя області.

Огляд джерел інформації про історико – культурні ресурси Львівської області також допомагає виявити прогалини в дослідженнях та вивченні культурного надбання. Це може стати поштовхом для проведення нових наукових досліджень, виявлення нових фактів та інтерпретацій історичних подій, а також сприяти збагаченню культурного дискурсу.

Огляд джерел інформації також є важливим для збереження та охорони історико – культурних ресурсів Львівської області. Він дозволяє визначити стан збереження об'єктів, виявити проблемні аспекти їх збереження та реставрації, а також розробити ефективні заходи з охорони та відновлення культурних цінностей.

Не забуваймо також про важливість огляду джерел інформації для популяризації та просування історико – культурних ресурсів Львівської області. Огляд дозволяє створити доступну та цікаву інформацію про культурні об'єкти, події та традиції, яка може привернути увагу широкої аудиторії. Це важливо для розвитку туризму, приваблення нових відвідувачів, стимулювання економічного зростання та підтримки культурного спадщини області.

Крім того, огляд джерел інформації про історико – культурні ресурси Львівської області є важливим етапом для дослідників, археологів, істориків, мистецтвознавців та інших фахівців, що працюють у галузі культурології. Вони

можуть використовувати цю інформацію для підготовки наукових праць, монографій, статей та інших досліджень, що сприяють поглибленню нашого розуміння історії та культури області.

Таким чином, огляд джерел інформації про історико – культурні ресурси Львівської області є невід'ємною частиною досліджень, популяризації, охорони та розвитку культурного надбання. Він допомагає збирати, систематизувати та поширювати знання про цінні культурні артефакти, історичні пам'ятки та мистецькі твори, що сприяє їх збереженню та передачі майбутнім поколінням.

2.2. Характеристика історико – культурних ресурсів регіону

Історико – культурні ресурси Львівської області мають особливе значення в українській культурі і туризмі. Нижче наведемо деякі характеристики таких ресурсів:

1. Архітектурна спадщина. Архітектурна спадщина – це сукупність архітектурних споруд, які мають велике історичне, культурне, архітектурне або естетичне значення і є частиною культурної спадщини певного регіону або нації. Це можуть бути будівлі, споруди, пам'ятники архітектури, що відображають характеристики різних стилів, епох та традицій [19].

У Львівській області понад 361 об'єктів архітектурної спадщини. Лише у Львові є такі об'єкти як: Порохова вежа, залишки мурів на Високому замку, всі будинки історичного центру міста вважаються об'єктами архітектурної спадщини.

Архітектурна спадщина включає будівлі, які мають велике історичне значення, відображають традиції певного періоду чи культури, є свідками минулих епох і подій. Ці споруди можуть бути релігійними будівлями такими як ц. св. Юрія (Львів), Домініканський собор (Львів) та інші, палацами (палац Потоцьких (Львів)), замками (Золочівський, Олеський, Шемборна та інші), міськими ратушами, оборонними фортецями, житловими будинками та іншими архітектурними формами.

Архітектурна спадщина є важливою не лише з історичного та культурного погляду, але й як туристичний ресурс. Вона привертає туристів з усього світу, які бажають побачити і вивчити архітектурні шедеври, насолодитися їх естетикою та поглибити своє розуміння історії та культури певного регіону. Збереження та охорона архітектурної спадщини є важливим завданням, яке дозволяє зберегти цінні культурні цінності для майбутніх поколінь.

Львівська область славиться своєю вражаючою архітектурою. Історичний центр міста Львова, який включений до списку світової спадщини ЮНЕСКО, відображає різні стилі, такі як готика, бароко, ренесанс та класицизм. Також у регіоні є численні замки, палаці, церкви та інші архітектурні пам'ятки, які датуються різними історичними періодами.

2. Культурні фестивалі. Культурні фестивалі є особливими подіями, які відбуваються на певних місцях та в певний період часу і пропонують багатоформатні культурні виставки, виступи, виставки, концерти, презентації та інші види мистецтва і розваг. Вони мають на меті показати, підтримати і відзначити різні аспекти культурного досвіду та творчості [37].

Культурні фестивалі можуть мати різноманітні тематики, які відображають культурне, мистецьке, історичне або етнічне багатство певного регіону, країни або спільноти. Вони можуть присвячуватися літературі, музиці, танцю, театру, кінематографу, народним традиціям, гастрономії та багато іншому.

Культурні фестивалі створюють унікальну атмосферу, де люди з різних культур і національностей можуть зустрітися, обмінюватися досвідом, спілкуватися та сприймати мистецтво. Вони показують розмаїття культурного спадщини і творчих проявів, спонукаючи до толерантності, взаєморозуміння та відкритості до нових ідей.

Культурні фестивалі також мають велике значення для розвитку туризму, оскільки привертають велику кількість відвідувачів з усього світу. Вони створюють нові можливості для економічного зростання, сприяють розвитку

місцевої інфраструктури, гостинності та послуг. Крім того, вони підкреслюють унікальність культурного спадщини та сприяють її збереженню та популяризації.

Львівська область відома своїми різноманітними культурними фестивалями. Наприклад, Фестиваль Старовинного Мистецтва "Віртуози Фортеці" пропонує можливість перенестися у середньовіччя та насолодитися різноманітними мистецькими виступами. Інші фестивалі, такі як Львівський Міжнародний Фестиваль "Вернісаж Мистецтв" та Фестиваль Європейської Культури, відображають різноманіття культурних виразів і творчості.

3. Музеї та галереї. Музеї та галереї – це інституції, які зберігають, досліджують та виставляють різноманітні колекції предметів мистецтва, історичних артефактів, наукових експонатів та інших цінних об'єктів. Вони виконують важливу роль у збереженні та презентації культурного спадщини та мистецтва для громадськості [7].

Музеї є осередками знань, де відвідувачі можуть досліджувати історію, культуру, науку та інші аспекти людського досвіду. Вони представляють широкий спектр колекцій, включаючи археологічні знахідки, мистецькі твори, природні зразки, історичні артефакти та інше. Музеї також проводять дослідження, розробляють освітні програми та організують виставки, лекції та інші заходи для громадськості.

Галереї, у свою чергу, спеціалізуються на виставці та продажу сучасного або класичного мистецтва. Вони можуть бути спрямовані на різні види мистецтва, такі як живопис, скульптура, фотографія, графіка та інші. Галереї пропонують можливість художникам представити свої твори широкому загалу та залучити увагу колекціонерів та любителів мистецтва [7].

Музеї та галереї не тільки надають нам можливість побачити і вивчити культурну спадщину та мистецтво, але й сприяють розширенню нашого світогляду, надихають на творчість та пізнання, стимулюють діалог і спілкування між людьми.

Львівська область має багатий вибір музеїв і галерей, що представляють різні аспекти історії, мистецтва і культури. Наприклад, Львівська Національна Галерея Мистецтв, Львівський Історичний Музей та Львівський Музей.

4. Фортифікації. Фортифікації – це система оборонних споруд, які спеціально будуються або піддаються посиленню з метою захисту території від ворожих нападів. Ці споруди включають мури, вежі, башти, фортеці, стіни, рови та інші об'єкти, які використовуються для утримання та оборони [43].

Роль фортифікацій в туризмі полягає в тому, що вони привертають увагу туристів, які цікавляться історією, архітектурою та воєнною спадщиною. Фортифікаційні споруди можуть бути важливими туристичними пам'ятками та приваблюють відвідувачів з усього світу.

Львівська область має багатий спадок фортифікаційних споруд, які свідчать про її історичну важливість і стратегічне значення. Фортифікаційні споруди є своєрідними об'єктами оборони, спорудженими для захисту території від можливих нападів та ворожих вторгнень. Вони виконували важливу роль у різних періодах історії і втілювали різноманітні архітектурні стилі та техніки.

Одним з найвідоміших об'єктів фортифікації в Львівській області є Львівська фортеця, яка була споруджена у XVI – XVIII століттях. Вона складається зі системи оборонних укріплень, включаючи форти, реданами, валами та бастіонами. Ця фортеця була важливим об'єктом оборони та служила для захисту міста Львова від ворожих нападів.

Крім Львівської фортеці, в області збереглися інші фортифікаційні споруди, такі як фортеці у містах Ходорів, Кам'янка – Бузька, Золочів, Сокаль та інших. Ці споруди варто відзначити як історичні та архітектурні пам'ятки, які свідчать про важливу роль Львівської області в обороні та стратегічному плануванні.[36]

Сьогодні багато фортифікаційних споруд перетворені на музеї, туристичні атракції та місця відпочинку. Вони привертають туристів та дослідників, які цікавляться історією та архітектурою. Фортифікаційні споруди є

важливим елементом культурної спадщини та сприяють розвитку туризму в Львівській області. Вони дозволяють відвідувачам поглибитись у минуле і побачити, яким чином фортифікаційні споруди використовувалися для захисту та оборони території.

Крім історичного значення, фортифікаційні споруди також мають архітектурну цінність. Вони втілюють різноманітні стилі та техніки будівництва, які були популярними у різні періоди історії. Наприклад, фортеця у Львові відображає елементи ренесансу, бароко та класицизму, що робить її важливим архітектурним пам'ятником.

Збереження та відновлення фортифікаційних споруд є важливим завданням для збереження культурної спадщини. Це вимагає фінансових вкладень, досліджень та реставраційних робіт. Однак, вони створюють можливості для розвитку туризму та приваблюють багато відвідувачів, які цікавляться історією та архітектурою.

Фортифікаційні споруди Львівської області є важливими символами історії та культури регіону. Вони дозволяють нам краще зрозуміти минуле, збагатити наші знання та сприяють розвитку туризму, який є важливою галуззю для економіки області (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Кількість та види історико – культурних об'єктів приміської зони м. Львова

Адміністративний район області (міські, селищні, сільські ради)	Кількість рад	Оборонні споруди (замки, вежі, брами, мури, арсенали)		Сакральні об'єкти (лаври, келії, монастирі, дзвіниці, церкви)		Палаці та палацовопарков і ансамблі		Історичні житлові та промислові будівлі		Адміністративні будівлі		Усього
Буський	7	–	–	4	7	–	–	1	–	–	–	12
Городоцький	28	–	–	22	11	–	2	9	–	4	–	48
Жидачівський	4	1	–	2	3	–	–	1	–	–	–	7
Жовківський	31	6	–	43	19	–	2	15	7	1	7	100

Золочівський	7	–	–	2	8	–	–	–	–	–	–	10
Кам'янка – Бузький	17	–	–	7	19	–	1	–	1	–	3	31
Миколаївський	15	1	–	5	15	–	2	–	1	–	2	26
Перемишлянський	11	4	–	6	17	–	–	1	–	–	4	32
Пустомитівський	41	2	–	43	15	2	1	2	–	–	–	65
Самбірський	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	1
Яворівський	20	–	–	8	16	–	1	–	–	–	1	26
Брюховицька селищна рада м. Львова	1	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1
Винниківська міська рада м. Львова	1	–	–	2	–	–	–	–	–	–	–	2
Всього	184	14	–	145	131	2	9	29	9	5	17	361

Джерело: [29].

Під час дослідження нерухомих історико – культурних об'єктів приміської зони м. Львова було використано дані з Державного реєстру нерухомих пам'яток України [14]. За цими даними було визначено кількість історико – культурних об'єктів загальнодержавного та місцевого значення в різних районах, а також в межах Винниківської, Брюховицької та Руднянської рад м. Львова.

Класифікація історико – культурних об'єктів проводилась згідно з методологією О. Бейдика [2]. В результаті було встановлено, що приміська зона Львова містить різноманітні типи історико – культурних об'єктів, такі як оборонні споруди, архітектурні комплекси, сакральні об'єкти, історичні житлові та промислові будівлі, палаци та палацово – паркові ансамблі, етнографічні поселення.

Вивчення історико – культурних об'єктів приміської зони м. Львова є важливим кроком у визначенні їхнього потенціалу для розвитку туризму. Зрозуміння розмаїття цих об'єктів дозволяє створити цікаві туристичні маршрути та програми. Історико – культурні ресурси Львівської області відіграють значну

роль у розвитку туризму. Вони привертають туристів з усього світу і створюють унікальну туристичну пропозицію для відвідувачів.

2.3. Аналіз впливу наявності об'єктів історико – культурної спадщини на туристичну привабливість регіону

Наявність об'єктів історико – культурної спадщини має значний вплив на туристичну привабливість Львівської області. Львів і його околиці відомі своєю багатою історією, архітектурою та культурою, що привертає велику кількість туристів з усього світу. Давнє місто Львів включено до Списку світової спадщини ЮНЕСКО і володіє безліччю історичних пам'яток, таких як Львівський оперний театр, площа Ринок, Арсенал, Личаківський цвинтар, які викликають особливий інтерес серед відвідувачів.

Аналіз впливу наявності об'єктів історико – культурної спадщини на туристичну привабливість Львівської області включає такі аспекти:

1. Культурна цінність. Наявність історичних об'єктів збагачує культурний ландшафт області, надає можливості вивчення минулого та збереження культурної спадщини для майбутніх поколінь.

2. Туристична інфраструктура. Наявність об'єктів історико – культурної спадщини стимулює розвиток туристичної інфраструктури в області. Відкриття музеїв, готелів, ресторанів, сувенірних крамниць та інших послугових підприємств сприяє збільшенню туристичного потоку.

3. Економічний розвиток. Туризм, пов'язаний з історико – культурною спадщиною, є важливим джерелом доходів для місцевої економіки. Він стимулює розвиток готельного бізнесу, ресторанного господарства, малого підприємництва та інших галузей, сприяючи зростанню зайнятості та доходів населення.

4. Промоція культурного обміну. Наявність об'єктів історикокультурної спадщини привертає міжнародних туристів, які можуть здійснювати культурний

обмін та сприяти розумінню та толерантності між різними національностями і культурами.

5. Розвиток місцевої ідентичності. Підтримка і збереження історикокультурної спадщини сприяє зміцненню місцевої ідентичності та гордості за своє культурне надбання, що сприяє єднанню та сплотуванню місцевої спільноти.

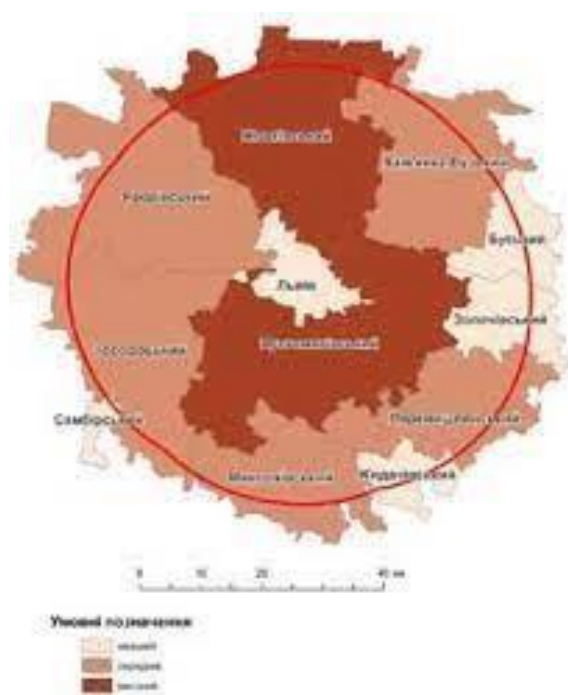
Наявність об'єктів історико – культурної спадщини має значний позитивний вплив на туристичну привабливість Львівської області, створюючи унікальне туристичне просторове середовище і пропонуючи багато цікавих маршрутів для відвідувачів.

Також історико – культурні пам'ятки мають мабуть визначний вплив у розвитку приміських регіонів львівської області. Збільшення робочих місць, проведення різноманітних фестивалів та залучення інвесторів – все це стає можливим у регіонах з хорошим потенціалом приміського туризму оснований на історико – культурній спадщині.

Цікавими об'єктами приміської зони є пам'ятки палацово – паркових ансамблів у селах Давидові та Оброшино (Пустомитівський р – н), м. Новий Розділ та с. Заклад (Миколаївський р – н), смт Великий Любінь (Городоцький р – н), с. Неслухів (Кам'янкаБузький р – н). До важливих музейних комплексів необхідно віднести музей історії давньоруського міста Звенигорода (Пустомитівський р – н), історико – меморіальний музей Є. Коновальця (с. Зашків, Жовківський р – н), музейсадибу Устияновичів у с. Вовків (Перемишлянський р – н), музей Івана Керницького с. Відники, музей вишивки с. Товців (Пустомитівський р – н), музей підпільного штабу УПА генерала Р. Шухевича с. Грімне (Городоцький р – н), церкву – музей Андрея Шептицького с. Прилбичі (Яворівський р – н). (рис. 2.1). Низка культурних пам'яток приміської зони становлять цінність для історії польської, австрійської та німецької культури: місця поховання видатних історичних осіб (Добросин, Липники,

Жовква, Івано – Франкове, Рудки), німецькі колонії (Городок, Зимна Вода, Візенберг – Мервичі, Коросно, Тернопілля, Мокротин, Дев’ятир) [29].

Рис. 2.1 – Картохема рівня історико – культурного потенціалу приміського туризму Львова



Джерело: [29]

На рис 2.1. бачимо, що велика кількість об’єктів культурної спадщини припадає на приміські регіони, що дозволяє їм розвивати свою власну туристичну інфраструктуру, щоб забезпечити туристичну привабливість свого регіону.

Проаналізувавши туристичні потоки м. Львова (рис. 2.2), бачимо, що зацікавленість людей у культурних об’єктах зростає з кожним роком, адже саме Львів і Львівська область є осередком культурної спадщини і архітектурних пам’яток.

Рисунок 2.2 – Туристичні потоки м. Львова.



Джерело: побудовано автором на основі [8, 37].

Слід відмітити, що окрім 2014 року, під час якого відбулась анексія Криму та почалась Українсько – Російська війна та 2020 року під час якого була епідемія коронавірусу, графіки прибуття людей стабільно росли вгору. Початковою точкою зацікавленості масового туриста Львовом є 2003 рік, під час якого місто відвідало близько 1500000 людей, далі був спад через кризу в Україні, але уже з 2008 року ситуація почала стабілізуватись і у 2013 році місто відвідало близько 1900000 людей. У 2014 році через початок війни в Україні та анексію Криму місто відвідало на майже 1000000 людей менше ніж у 2013 році. Спад тривав 2 роки і вже в 2016 місто відвідало 1760000 людей. У 2019 році було встановлено рекорд відвідуваності, адже було зафіксовано близько 2500000 відвідувачів міста Львів. Та з початком всесвітньої пандемії COVID – 19 відбувся спад, до позначки 950000 відвідувачів. І хоч у 21 році ситуація трішки покращилась, все ж з початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну, важко визначити скільки людей відвідало місто в туристичних цілях. Адже місто стало транзитним

пунктом для всіх громадян України, які потребували притулку і прийняло близько 5000000 людей.

Хоч ситуація на туристичному ринку не найкраща, все ж є надія, що після нашої перемоги весь світ захоче нас відвідати і готуємось до того, що по закінченню війни Львів ще не раз подолає рекорди відвідуваності встановлені у 2019 році.

2.4. Туристичні маршрути та програми на основі історико – культурних ресурсів Львівської області

Львівська область є багатим джерелом історико – культурних ресурсів, які можуть бути використані для створення цікавих туристичних маршрутів та програм. Ось декілька прикладів таких маршрутів та програм [39]:

1. Маршрут "Історичний центр Львова" [39]. Цей маршрут включає в себе основні визначні пам'ятки Львова, такі як Ринок, Архітектурно – історичний заповідник "Старе місто", пам'ятники архітектури, які представляють різні стилі і епохи, а також вузькі вулички та кав'ярні зі старовинними атмосферою.

2. Маршрут "Замки Львівщини" [39]. Цей маршрут веде до декількох історичних замків, розташованих у Львівській області, таких як Олеський замок, Золочівський замок, Підгорецький замок. Він дозволяє туристам поглибитись у середньовічну архітектуру та історію цих фортифікаційних споруд.

3. Маршрут "Релігійні пам'ятки Львівщини". Цей маршрут пропонує відвідувачам ознайомитись з різноманітним релігійним спадком, таких як Львівська катедр, Домініканський костел, Армянська католицька катедр, синагоги та інші місця культу релігійної спадщини.

4. Програма "Смаки Львівщини". Ця програма орієнтована на гастрономічний туризм і пропонує відвідувачам спробувати традиційну галицьку кухню, відвідати ресторани, кав'ярні та місцеві базари, де можна насолодитись місцевими делікатесами та купити щось на пам'ять.

5. Програма "Львівські митці та майстри"[39]. Ця програма спрямована на ознайомлення з різними видами мистецтва та ремесел, які є характерними для Львівщини. Туристи можуть відвідати майстерні художників, керамістів, вишивальниць, ювелірів та інших митців, спостерігати за їхньою роботою, брати участь у майстер – класах та придбати унікальні вироби.

6. Маршрут "Культурний туризм у Золочеві". Цей маршрут пропонує відвідувачам побути в місті Золочеві, яке відоме своїми історичними пам'ятками, такими як Золочівський замок, Міська ратуша, костелі та монастирі. Туристи можуть прогулятися вулицями старого міста, насолодитись атмосферою минулих епох та дослідити багату культурну спадщину регіону.

7. Програма "Пошук скарбів Галичини"[39]. Ця програма пропонує туристам відправитись на пошуки скарбів та секретів Галичини. Вони можуть досліджувати місця знахідок археологічних реліквій, відвідувати заповідники та археологічні пам'ятки, а також брати участь у спеціально організованих іграх та квестах, які розкривають історію та культуру цієї землі.

8. Програма "Львівські фестивалі та події". Львів та його околиці відомі своїми різноманітними фестивалями та культурними подіями. Ця програма орієнтована на туристів, які бажають насолодитись мистецтвом, музикою, традиціями та розвагами. Вона може включати в себе фестивалі класичної музики, джазу, театру, фольклору, кіно, кулінарії та багато інших. Туристи можуть долучитись до цих заходів, відвідати концерти, виставки, майстер – класи та інші культурні події.

9. Маршрут "Карпатська пригода". Цей маршрут спрямований на любителів активного відпочинку та природи. Туристи можуть підкорити гори Карпат, відвідати національні парки, здійснювати піші та велосипедні прогулянки, кататись на лижах, сплавлятись по гірських річках та багато іншого. Вони можуть також досліджувати етнографічні села та традиції карпатського народу.

10. Програма "Львівське культурне спадщина"[39]. Ця програма фокусується на поглибленому дослідженні культурного спадщини Львова та його околиць. Вона може включати в себе екскурсії до музеїв, галерей, літературних меморіалів, історичних місць та інших культурних об'єктів.

Туристи можуть отримати унікальні знання про історію, мистецтво та культуру цього регіону.

Дані програми та маршрути можуть бути відповідно розроблені та організовані туристичними агентствами, місцевими організаціями або урядовими органами з метою привабливості Львівської області для відвідувачів.

Адже всі ці програми та маршрути, базовані на історико – культурних ресурсах Львівської області, мають кілька корисних аспектів для області та всієї України:

1. Збереження культурної спадщини. Програми сприяють збереженню історико – культурних об'єктів та традицій, оскільки вони привертають увагу до цих цінних ресурсів та стимулюють інтерес до них. Це сприяє збереженню та реставрації пам'яток, підтримці ремісництва та традиційних ремесел, а також популяризації місцевої культури.

2. Економічний розвиток. Туристичні програми і маршрути стимулюють розвиток туристичної галузі в області, що приносить економічну користь. Збільшення туристичного потоку сприяє розкриттю нових робочих місць у готельному господарстві, ресторанній сфері, туристичних агентствах та інших супутніх секторах. Туризм є джерелом доходу для місцевих підприємців та підтримує економічний розвиток області.

3. Привертання уваги до культурного розмаїття. Львівська область має багату культурну спадщину, і програми на її основі допомагають привернути увагу до цього розмаїття. Вони дозволяють туристам побачити і відчувати унікальність місцевої культури, взаємодіяти з місцевими жителями, вивчати їхні

традиції, мистецтво, кулінарію та інші аспекти культурного життя. Це сприяє підтримці культурного розмаїття.

2.5. Вплив розвитку історико – культурних ресурсів на екологію

Народження і розвиток історико – культурних ресурсів відіграють важливу роль у суспільстві. Вони втілюють нашу спадщину, пам'ять про минуле і унікальність культурного досвіду. Однак, в цьому процесі також можуть виникати проблеми, пов'язані з впливом на екологію.

Одним з основних аспектів є збереження та відновлення історичних будівель та пам'ятників. Це вимагає великих зусиль та ресурсів, а також використання будівельних матеріалів, які можуть мати негативний вплив на навколишнє середовище. Наприклад, використання нетривкого дерева або шкідливих хімічних речовин може призвести до зниження біорізноманіття або забруднення ґрунту та водних ресурсів.

Крім того, розвиток історико – культурних ресурсів, зокрема туризму, може мати великий вплив на природні екосистеми. Великий приплив туристів до популярних історичних місць може спричинити знос природних ресурсів, втрату біорізноманіття, забруднення повітря та води. Недоцільне використання природних ресурсів для комерційного туризму може призвести до деградації екосистем, зокрема лісів, водойм, морських узбережжів тощо.

Однак, якщо правильно підходити до розвитку історико – культурних ресурсів, можливо зменшити їх негативний вплив на екологію. Застосування екологічно чистих будівельних матеріалів, використання відновлюваних джерел енергії, впровадження стратегій сталого туризму та екологічного управління.

Впровадження стратегій сталого туризму та екологічного управління може допомогти зберегти природні ресурси та зменшити вплив на екологію. Наприклад, це може включати контроль над відвідувачами, обмеження числа

туристів, встановлення правил щодо поведження з відходами та заборону деяких деструктивних дій, які можуть пошкодити навколишнє середовище.

Крім того, розвиток історико – культурних ресурсів може сприяти підвищенню екологічної свідомості серед населення. Пізнання історії та культури спонукає людей до більшого зацікавлення і збереження навколишнього середовища, оскільки вони розуміють його важливість для майбутніх поколінь.

Навколишнє середовище і культурні ресурси можуть бути взаємопов'язані. Природні ландшафти, які оточують історичні пам'ятки, можуть виконувати функцію природного скарбниці, яка доповнює культурну цінність цих місць. Втративши ці екосистеми через неконтрольовану забудову або забруднення, ми можемо втратити не лише природну красу, а й цінні екологічні послуги, які вони надають, такі як очищення повітря, води та ґрунту.

Отже, важливо знайти баланс між розвитком історико – культурних ресурсів та збереженням екологічної рівноваги. Це вимагає усвідомлення важливості охорони природних ресурсів, прийняття екологічно відповідальних підходів до будівництва, розвитку туризму та культурної спадщини.

Також є декілька важливих позитивних аспектів, на які варто звернути особливу увагу:

Збереження культурної спадщини і передача її майбутнім поколінням: Це дозволяє зберегти унікальну історичну та культурну спадщину для майбутніх поколінь, зберегти історичні будівлі, артефакти та традиції.

Стимулювання туризму та економічного розвитку: Розвиток історикокультурних ресурсів може привернути туристів, що сприяє економічному зростанню місцевих спільнот та створює робочі місця.

Підтримка місцевої спільноти та збереження традицій та ремесел: Розвиток культурних ресурсів сприяє збереженню традиційних промисловостей та ремесел, що важливо для збереження місцевої культурної ідентичності та сприяє зміцненню спільноти.

Привертання уваги до природи та важливості її охорони: Розташування історичних об'єктів в природному оточенні привертає увагу до природи та нагадує про необхідність її охорони.

Збереження природних ландшафтів навколо історичних об'єктів: Захист природних ландшафтів навколо історичних об'єктів допомагає зберегти екологічну цінність цих місць і підтримує біорізноманіття.

Таблиця 2.2 – Позитивні та негативні аспекти розвитку історико – культурних ресурсів на екологію

Позитивні аспекти	Негативні аспекти
Збереження культурної спадщини і її передача майбутнім поколінням	Посилення туристичного навантаження на природні екосистеми
Стимулювання туризму та економічного розвитку	Забруднення повітря, води та ґрунту внаслідок туристичної інфраструктури
Підтримка місцевої спільноти та збереження традицій та ремесел	Використання нестабільних будівельних матеріалів, що знецінюють природні ресурси

Привертання уваги до природи та важливості її охорони	Втрата біо різноманіття та природних мешкань при розширенні інфраструктури
Збереження природних ландшафтів навколо історичних об'єктів	Нарушення спокою та навколишнього середовища для місцевих жителів

Джерело: Складено автором на основі [8]

Ця таблиця надає загальний огляд позитивних та негативних аспектів, пов'язаних з розвитком історико – культурних ресурсів і їх впливом на екологію. Як ми бачимо, є безліч нюансів, які слід враховувати, адже вплив туризму на екологію є дійсно вагомим, як в позитивному, так і в негативному плані.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ОСНОВІ ІСТОРИКО – КУЛЬТУРНИХ РЕСУРСІВ

3.1. Перспективні напрямки використання історико – культурних ресурсів Львівщини в контексті підвищення її туристичної привабливості

Львівщина, як багата на історико – культурні ресурси область, має потенціал для розвитку туризму і підвищення своєї туристичної привабливості.

Ось декілька перспективних напрямків використання цих ресурсів:

Розвиток тематичних маршрутів: Створення тематичних маршрутів, які охоплюють історичні та культурні об'єкти Львівщини, дозволить туристам отримати глибше розуміння історії та культури регіону. Наприклад, маршрути, присвячені архітектурі, літературі, релігійним об'єктам або кулінарним традиціям.

Один з переваг тематичних маршрутів полягає в тому, що вони дозволяють структурувати туристичний досвід із зосередженням на конкретній темі. Наприклад, можуть бути створені маршрути, присвячені архітектурі, літературі, релігійним об'єктам, кулінарним традиціям, історичним подіям тощо. Це дозволяє туристам глибше вивчати і розуміти конкретний аспект культури та спадщини регіону.

Такі маршрути можуть бути створені як пішохідні, автобусні або велосипедні маршрути, залежно від характеру об'єктів, що включені до них. Вони можуть охоплювати як центральну частину Львова, так і віддалені райони Львівської області, де розташовані історико – культурні об'єкти.

Під час розробки тематичних маршрутів важливо враховувати різноманітність туристичних інтересів та потреб відвідувачів. Маршрути можуть бути розроблені для різних категорій туристів, включаючи істориків, архітектурних ентузіастів, любителів мистецтва, гастрономічних вражень тощо.

Кожен маршрут може бути спеціалізованим, адаптованим до певних інтересів і потреб відвідувачів.

Розвиток тематичних маршрутів також включає створення належної інфраструктури, яка допоможе туристам зручно пересуватись по маршрутах і отримувати необхідну інформацію. Це можуть бути ознаковані маркерами шляхи, інформаційні таблички, аудіогіди, мобільні додатки або туристичні центри, де можна отримати консультацію та допомогу.

Крім того, розвиток тематичних маршрутів може сприяти взаємодії з місцевими громадами та стимулювати розвиток малого та середнього підприємництва. Місцеві підприємці можуть пропонувати послуги екскурсів, організувати майстер – класи, пропонувати сувеніри та страви, пов'язані з конкретною тематикою маршруту. Це сприятиме розвитку туристичної індустрії, створенню робочих місць та підвищенню якості обслуговування туристів.

Розвиток тематичних маршрутів викликає інтерес як у місцевих жителів, так і у туристів. Вони створюють можливості для освіти, розваг та поглибленого вивчення культурної спадщини регіону. При цьому важливо забезпечити баланс між збереженням історичних та культурних цінностей та використанням їх для туристичних цілей, з урахуванням збереження автентичності та сталого розвитку області.

Організація культурних заходів та фестивалів: Організація культурних заходів та фестивалів є ще одним перспективним напрямком використання історико – культурних ресурсів Львівської області для підвищення її туристичної привабливості. Ці події не лише надають можливість насолодитись мистецтвом, культурою та традиціями регіону, але й створюють особливу атмосферу та приваблюють велику кількість відвідувачів.

Організація культурних заходів та фестивалів може охоплювати різні сфери, такі як музика, танці, театр, література, кіно, гастрономія та багато інших. Наприклад, Львівський міжнародний фестиваль опери та балету, Львівський

міжнародний джазовий фестиваль, Львівські міжнародні літературні фестивалі, фестивалі вуличного мистецтва, фестивалі старовинної музики, святкування національних свят та багато інших.

Ці заходи залучають відомих артистів, митців та виконавців з усього світу, що створює унікальну можливість для відвідувачів насолоджуватись виступами професіоналів. Вони також сприяють розвитку місцевої культурної сцени, підтримці талановитих артистів та виконавців з регіону.

Організація культурних заходів та фестивалів також стимулює розвиток туристичної інфраструктури. Це включає готелі, ресторани, кафе, магазини та транспортні послуги, які задовольняють потреби відвідувачів під час подій. Проведення різноманітних культурних заходів та фестивалів може привернути більше туристів до Львівщини. Наприклад, музичні фестивалі, театральні вистави, художні виставки, фольклорні заходи тощо. Це дозволить гостям насолоджуватись місцевою культурою та традиціями.

Розвиток еко – туризму: Розвиток еко – туризму є ще одним перспективним напрямком використання історико – культурних ресурсів Львівської області для підвищення її туристичної привабливості. Еко – туризм спрямований на взаємодію людей з природою та збереження навколишнього середовища, одночасно надаючи можливість відпочинку та пізнання.

Львівська область має великий потенціал для розвитку еко – туризму завдяки своїй природній красі, лісистим пейзажам, гірським масивам та водним ресурсам. Екологічно чисте середовище та різноманіття флори й фауни привертають туристів, які цінують природу та прагнуть активно проводити час на свіжому повітрі.

У розвитку еко – туризму важливу роль відіграє організація екологічних маршрутів та екскурсій. Це можуть бути піших, велосипедних або каякінгових маршрути, що проходять через заповідні території, парки, природні резервати та інші захищені природні зони. Туристи отримують можливість спостерігати рідкісні види рослин та тварин, досліджувати природні особливості регіону, а

також брати участь у програмах екологічного волонтерства та природоохоронних заходах.

Розвиток еко – туризму також сприяє розвитку місцевої економіки та підтримці місцевих громад. Створення еко – туристичних об'єктів, таких як екоготелі, еко – садиби або кемпінги, сприяє створенню нових робочих місць. Львівщина має прекрасні природні ландшафти, парки та заповідники. Розвиток еко – туризму, зокрема організація пішохідних маршрутів, велосипедних прогулянок та екскурсій по природних місцевостях, може привернути любителів активного відпочинку та екологічного туризму.

Реставрація та збереження об'єктів культурної спадщини: Збереження та реставрація історичних будівель, пам'ятників архітектури та інших об'єктів культурної спадщини є важливим аспектом забезпечення їх тривалості та привабливості. Інвестування в реставрацію та збереження об'єктів допомагає підтримувати їх історичну цінність та естетичний вигляд. Це стимулює туристичний потік, оскільки відновлені архітектурні шедеври та культурні пам'ятки привертають увагу відвідувачів, які бажають насолодитись їх унікальністю та красою.

Додатково, збереження культурної спадщини сприяє створенню робочих місць і розвитку місцевої економіки. Реставраційні проекти залучають висококваліфіковані робочі сили, а також сприяють розвитку ремесел та реставраційної індустрії. Це впливає на соціально – економічний розвиток регіону, створюючи нові можливості для місцевого населення.

Крім того, реставровані об'єкти культурної спадщини стають центром туристичного інтересу та популярних пам'яток, які привертають туристів з різних країн світу. Вони створюють унікальну атмосферу та можливість для туристів поглибитись у історію та культуру регіону. Туристичний рух також стимулює розвиток інфраструктури, такої як готелі, ресторани, магазини та транспортні послуги, що сприяє розвитку туризму і приваблює ще більше відвідувачів.

Отже, реставрація та збереження об'єктів культурної спадщини мають значний вплив на туристичну привабливість регіону.

3.2. Створення туру на основі історико – культурних ресурсів.

Створення турів на основі історико – культурних ресурсів є важливою галуззю туризму, оскільки допомагає відкривати багатство культурного спадку та історичних пам'яток для широкого кола відвідувачів. Це не лише дозволяє підтримувати та зберігати цінності минулого, але й сприяє розвитку туристичної індустрії та місцевої економіки. Львівська область, розташована на заході України, відома своєю багатшаровою історією, культурним розмаїттям та унікальною архітектурою.

Львів, обласний центр Львівської області, є одним з найбільш популярних туристичних напрямків в Україні, завдяки своїй багатій культурній спадщині. Місто має впливи польської, австрійської та української культур, що відображається в архітектурі, мові, кухні та традиціях. Старовинний центр Львова включений до списку Світової спадщини ЮНЕСКО і захоплює відвідувачів своєю красою та атмосферою.

Одним із символів Львова є Львівський оперний театр, який відомий своєю неперевершеною архітектурою та видатними оперними виставами. Місто також славиться своїми вуличками зі збереженими середньовічними будівлями, такими як площа Ринок, де розташовані Ратуша, Чорна кам'яниця та численні кафе і ресторани з національною кухнею.

Львівська область також славиться своїми природними красотами. На території області розташовані Карпати, які приваблюють туристів своїми живописними гірськими пейзажами, кришталево чистими озерами та водоспадами. Тут можна займатися активними видами відпочинку, такими як піший туризм, гірські прогулянки, лижний спорт і велосипедні прогулянки.

Львівська область також багата на історичні та культурні пам'ятки поза межами міста Львова. Серед них можна відзначити Золочівський замок,

Підгорецький замок, Олеський замок, Трускавецьку дерев'яну церкву та багато інших об'єктів, які свідчать про багату історію регіону.

Львівська область відома також своєю культурною та художньою сценою. Тут проводяться численні фестивалі, концерти, виставки та інші культурні заходи. Кожен зможе знайти щось за своїм смаком – від класичної музики та опери до сучасного мистецтва і альтернативної культури.

Завдяки своїй багатогранній культурній спадщині, прекрасній природі та живописним місцям, Львівська область приваблює туристів з усього світу.

Створення турів на основі історико – культурних ресурсів є важливим для популяризації цих цінностей та забезпечення сталого розвитку туристичної галузі в регіоні. Ось рекомендації для того, щоб створити як найкращі тури оснований на історико – культурній спадщині:

Дослідіть та виберіть цікаві об'єкти. Оцініть різноманітність історикокультурних об'єктів у вашому регіоні. Виберіть ті, які мають значний історичний, культурний або архітектурний важіль та можуть зацікавити відвідувачів.

Розробіть тематичні маршрути. Створіть різноманітні тематичні маршрути, які охоплюють різні аспекти історії, культури та мистецтва. Наприклад, маршрут архітектури, літератури, кулінарії, ремесел тощо. Це дозволить вам пропонувати різноманітні туристичні програми та задовольняти інтереси різних груп відвідувачів.

Врахуйте потреби та інтереси відвідувачів. Добре зрозумійте потреби та інтереси своїх цільових груп відвідувачів. Наприклад, якщо ви спрямовані на сімейний туризм, врахуйте наявність дитячих активностей та розваг. Якщо ваші клієнти – любителі мистецтва, обов'язково включіть в програму відвідування музеїв та галерей.

Забезпечте комфортні умови. Впевніться, що ваші тури надають комфортні умови для відвідувачів, включаючи транспорт, харчування та розміщення. Приділяйте увагу безпеці, зручностям та якості обслуговування.

Залучіть кваліфікованих гідів: Наймайте професійних та кваліфікованих гідів, які мають глибокі знання про історичні та культурні аспекти об'єктів. Вони будуть здатні забезпечити цікаву та пізнавальну інформацію для відвідувачів, а також зберегти безпеку та дотримання правил під час екскурсій.

Врахуйте сталий розвиток. При плануванні турів на основі історикокультурних ресурсів, враховуйте принципи сталого розвитку. Зберігайте екологічну рівновагу, мінімізуйте вплив на природу та дотримуйтесь принципів екологічної відповідальності.

Залучіть місцеву спільноту. Співпрацюйте з місцевими жителями та спільнотами, враховуйте їх потреби та інтереси. Розгляньте можливість включення місцевих ремісників, артистів та рестораторів у туристичні програми, що сприятиме розвитку місцевої економіки та збереженню традицій.

Промоція та маркетинг: Розробіть ефективну стратегію промоції та маркетингу для привертання туристів до ваших програм на основі історикокультурних ресурсів. Використовуйте соціальні мережі, веб – сайти, туристичні платформи та інші канали для залучення уваги та збільшення свідомості про ваші туристичні пропозиції.

Постійне вдосконалення. Слідкуйте за зворотним зв'язком від відвідувачів, аналізуйте їхні відгуки та рекомендації. Використовуйте цю інформацію для постійного вдосконалення туристичних програм.

Підлаштовуйте їх під потреби та очікування клієнтів, щоб забезпечити якісне та задоволене враження.

Безпека та охорона. Забезпечте безпеку відвідувачів шляхом виконання всіх необхідних заходів безпеки на історико – культурних об'єктах. Проведіть аудит безпеки, надайте належну підготовку персоналу та забезпечте дотримання всіх вимог щодо охорони здоров'я та безпеки праці.

Створення незабутнього досвіду. Забезпечте відвідувачам незабутній досвід під час їхнього перебування на історико – культурних об'єктах. Розробіть

цікаві та взаємодіючі програми, запровадьте інтерактивні елементи, пропонуйте можливості активної участі та залучайте відвідувачів до пізнавальних процесів.

Створення партнерств. Установіть партнерства з місцевими органами влади, туристичними агентствами, готелями, ресторанами та іншими зацікавленими сторонами. Спільні зусилля допоможуть просувати ваші туристичні програми та забезпечити їх успішний розвиток.

Утримання і підтримка. Забезпечте належне утримання та підтримку історико – культурних об'єктів. Регулярно проводьте обстеження та обслуговування, щоб зберегти їх у хорошому стані. Розробіть довготермінову стратегію збереження та реставрації об'єктів, співпрацюйте з органами культури та історичної спадщини.

Взаємодія з місцевими жителями. Залучайте місцевих жителів у планування та реалізацію туристичних програм. Запрошуйте їх як гідів, пропонуйте робочі місця у галузі туризму, співпрацюйте з місцевими ремісниками та виробниками, щоб сприяти розвитку місцевої економіки та збереженню традицій.

Екологічна свідомість. Постійно працюйте над підвищенням екологічної свідомості серед відвідувачів і місцевих жителів. Пропагуйте практики сталого туризму, мінімізацію відходів, енергоефективність та охорону природи. Залучайте відвідувачів до екологічних ініціатив та заходів, таких як суботники та екологічні акції.

Збереження традицій та культурного спадку. Продовжуйте підтримувати та пропагувати традиції, ремесла та мистецтво, пов'язані з історико – культурними ресурсами. Організуйте майстер – класи, виставки, фестивалі та інші події, що сприяють збереженню та популяризації цих цінностей.

Навчання та освіта. Розробіть програми навчання та освіти, спрямовані на поширення знань про історичну та культурну спадщину. Організуйте лекції, семінари та екскурсії для шкіл, університетів та громадських організацій, щоб стимулювати цікавість та розуміння важливості цих ресурсів.

Інновації та технології. Використовуйте інноваційні технології, такі як віртуальна реальність, доповнена реальність та мобільні додатки, для збагачення туристичного досвіду на історико – культурних об'єктах. Це може включати віртуальні екскурсії, інтерактивні карті, аудіогіди та інші інтерактивні ресурси.

Співпраця з науковими та дослідницькими організаціями: Встановіть партнерства з науковими та дослідницькими організаціями, які займаються вивченням історії та культури. Спільно проводьте дослідження, організуйте конференції та семінари, щоб сприяти обміну знаннями та розширенню розуміння про історико – культурні ресурси.

Рекомендації щодо створення турів на основі історико – культурних ресурсів є важливим і корисним кроком для розвитку туристичної галузі. Вони сприяють збереженню культурної спадщини, стимулюють туризм та економічний розвиток, підтримують місцеву спільноту та зберігають традиції.

Створення турів на основі історико – культурних ресурсів дозволяє передати цінну спадщину майбутнім поколінням, залучити увагу до природи та важливості її охорони, а також зберегти природні ландшафти, що оточують історичні об'єкти.

Однак, необхідно враховувати певні ризики та вразливості, такі як посилення туристичного навантаження на природні екосистеми та забруднення довкілля. Запровадження заходів безпеки, розробка плану безпеки та організація системи охорони праці є важливими елементами для забезпечення безпеки та сталого розвитку.

У Львівській області, з її багатою історією, культурними пам'ятками, прекрасною природою та живописними місцями, створення турів на основі історико – культурних ресурсів має великий потенціал. Це сприятиме привертанню туристів, підтримці місцевої спільноти та сприяє розвитку екологічно свідомого туризму.

У культурному туризмі можна виділити подорожі з метою пізнання культурних аспектів, відпочинку в культурно насичених місцях, а також з певним

фізичним навантаженням. Звісно, можливі тури, які поєднують усі зазначені складові. Другою характеристикою маршрутів є їхній просторовий вигляд. В культурному туризмі розрізняють лінійні, кільцеві та радіальні маршрути. Лінійний маршрут характеризується тим, що його початок і кінець не збігаються, подорож або похід відбуваються від одного відомого і добре доступного місця до іншого. Наприклад, можливі поїздка або пішохідний перехід від одного історичного міста до іншого. Кільцевий маршрут зручний тим, що початок і кінець співпадають. При цьому намагаються уникнути подорожі одним і тим же шляхом, навіть на окремих ділянках. Суть радіальних маршрутів полягає в базуванні в якомусь місці та подорожах або переходах відтуди і назад. У цьому випадку маршрути подібні до променів, що виходять з якоїсь центральної точки. Також можливі комбіновані маршрути.

Варто зазначити, що маршрут в культурному туризмі також має свої часові рамки. Подорожі можуть бути короткотерміновими або тривати декілька днів. Довготривалі тури не є популярними через втому туристів, яким необхідний комфорт. Крім того, у сучасному динамічному світі, багатьом людям важко відірватися від звичного ритму життя на тривалий час. Культурний туризм можна здійснювати як на території культурно – історичних об'єктів, так і за їх межами. У першому випадку існує можливість скористатися інфраструктурою, створеною поруч з цими об'єктами. Проте слід враховувати обмеження, особливо у природних заповідниках. Багато об'єктів культурної спадщини (музеї, галереї) можуть не мати офіційної адміністрації. В будь – якому випадку, сам факт існування культурно – історичних об'єктів вказує, куди можна вирушити у подорож і на що звернути увагу.

За видами об'єктів відвідування культурний туризм може бути розділений на архітектурні, мистецькі, історичні, археологічні тощо. Також можна класифікувати культурні тури за активністю учасників, виділяючи пасивні, активні та комбіновані тури. Однак особливість культурного туризму полягає у значній активності учасників під час екскурсій та вивченні

культурних аспектів. На завершення підготовки культурного туру формується програма, яка включає такі складові:

- маршрут подорожі;
- щоденна програма;
- перелік екскурсій;
- залучені виконавці, що надають послуги.

Особлива увага приділяється активній складовій подорожі, якщо вона передбачена. Для уникнення непередбачуваних ситуацій, гід повинен пройти або проїхати цю частину маршруту неодноразово за різних умов. При цьому необхідно оцінити складність маршруту для різних потенційних учасників, щоб забезпечити їх комфортну участь у турі.

Ми пропонуємо груповий історико – культурний тур до Львівської області на 3 дні.

Мета туру: ознайомлення туристів з історичними та культурними пам'ятками Львівської області, формування практичних та інтелектуальних вмінь, виховання почуттів національної гордості, культурного спадку та апробація на практиці цих знань.

Програма туру:

День 1. Львів. Знайомство зі Старим містом.

9:00 – зустріч туристів біля залізничного вокзалу у Львові. Пішохідна оглядова екскурсія по Старому місту Львова, під час якої відвідувачі ознайомляться зі знаковими архітектурними пам'ятками, вузькими вуличками та цікавими історичними місцями.

Обід. Продовження екскурсії до Львівського замку. Відвідування замкового комплексу, де туристи матимуть змогу ознайомитися з історією фортифікаційних споруд та насолодитися захоплюючими краєвидами з веж замку.

Вечеря. Нічліг.

День 2. Замки та палаці Львівської області.

Сходження на гору Високий Замок, де розташований однойменний замок, від якого відкриваються панорамні види на місто Львів.

Після цього переїзд до Золочева, де знаходиться Золочівський замок (Додаток 1) – одна з найбільш відомих фортифікаційних споруд Львівщини. Туристи матимуть можливість побачити розкішну архітектуру замку та прогулятися його територією.

Золочівський замок відомий своєю розкішною архітектурою та багатою історією. Туристи матимуть можливість оглянути внутрішні приміщення замку, які досі зберегли деякі оригінальні деталі. Також вони зможуть прогулятися його територією та насолодитися чудовими видами на навколишній ландшафт.

Після відвідування Золочівського замку туристи переїдуть до одного з найвідоміших палаців Львівської області – палацу Шенборнів у селі Крехів (додаток 2). Цей палац, зведений у стилі ренесансу, відомий своєю величністю та розкішню. Туристи матимуть змогу оглянути інтер'єри палацу, його парк та насолодитися атмосферою цього витонченого місця.

Обід. Продовження маршруту до Олеська, де розташований Олеський замок[додаток 3]. Цей замок має унікальну архітектуру, поєднуючи елементи ренесансу, бароко та готики. Туристи матимуть можливість оглянути замкові споруди, музейні експозиції та насолодитися прогулянкою по його території.

Вечеря. Нічліг.

День 3. Кам'янець – Подільський.

Сніданок. Переїзд до мальовничого міста Кам'янець – Подільський, розташованого на скелястому березі річки Смотрич. Під час екскурсії туристи дізнаються про історію міста, побачать фортецю, замок та інші визначні архітектурні споруди.

Обід. Продовження оглядової екскурсії по Кам'янець – Подільському, відвідування пам'яток, таких як Варшавська вежа, Біла башта, Турецький міст та інші.

Вечеря. Нічліг.

День 4. Заклучний день.

Сніданок. Вільний час для останніх прогулянок та покупок сувенірів.

Обід. Повернення до Львова.

При плануванні історико – культурного туру важливо мати на увазі основні критерії, що впливають на рішення клієнтів щодо такої подорожі. Щоб максимально точно визначити, що саме є важливим більшості потенційних покупців, рекомендується провести маркетингове дослідження, яке є найточнішим способом отримання необхідної інформації.

Один з найпопулярніших методів збору первинної соціальної інформації є метод опитування. Під час опитування велике значення має взаємодія між соціологом та опитуваним. Для отримання достовірної інформації важливо, щоб опитуваний:

1. Адекватно сприйняв необхідну інформацію;
2. Правильно зрозумів її зміст;
3. Зміг згадати події з минулого, якщо це необхідно;
4. Обрав достеменну відповідь на поставлене запитання;
5. Висловив свої думки адекватно та зрозуміло.

Також важливо, щоб опитуваний був готовий щиро відповісти на запитання, а не лише міг на них відповісти.

У випадку з запропонованим історико – культурним туром, маркетингове дослідження та опитування можуть допомогти з'ясувати, які саме аспекти історії, культури, архітектури або інших факторів є найбільш важливими для потенційних клієнтів. Це дозволить краще пристосувати тур до їхніх потреб і побажань, забезпечуючи змістовний та задоволений досвід для учасників туру.

РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ

4.1. Аналіз стану охорони праці і заходи покращення виробничої санітарії і гігієни праці у підприємствах та організаціях туристичної галузі

Стан охорони праці і виробничої санітарії та гігієни праці в підприємствах і організаціях туристичної галузі є важливим аспектом забезпечення безпеки працівників і туристів. Оскільки туристична галузь пов'язана з різноманітними діяльностями, такими як готельний бізнес, ресторани, транспорт, екскурсії та інші послуги, вона включає в себе різні ризики і потребує специфічних заходів щодо охорони праці.

Аналіз стану охорони праці і виробничої санітарії та гігієни праці в туристичній галузі може включати такі аспекти:

Оцінка ризиків. Оцінка ризиків є важливим етапом у вдосконаленні охорони праці та гарантуванні безпеки працівників в туристичній галузі. Цей процес передбачає ідентифікацію потенційних небезпек та ризиків, пов'язаних з різними видами робіт і діяльності у галузі туризму, а також визначення заходів для їх запобігання та зменшення.

Оцінка ризиків включає наступні кроки:

1. Ідентифікація потенційних ризиків. Цей етап полягає у виявленні всіх можливих небезпек та ризиків, які можуть виникнути під час виконання різних видів робіт у туристичній галузі. Наприклад, це можуть бути травми, пов'язані з роботою на висоті або з важкими предметами, харчові ризики, такі як отруєння їжею, ризики пожежі, зв'язані з експлуатацією кухонного обладнання або електричних пристроїв, ергономічні проблеми, пов'язані з неправильними робочими позиціями та навантаженнями на опорно – руховий апарат, а також інші потенційні небезпеки.

2. Аналіз ризиків. На цьому етапі проводиться оцінка ймовірності виникнення ризиків та визначення потенційних наслідків, які вони можуть мати. Це може включати аналіз історичних даних, статистики, досліджень та експертну

оцінку. В результаті аналізу ризиків можна виділити найбільш критичні ризики, які потребують негайної уваги та заходів для їх усунення.

3. Визначення контрольних заходів. Після ідентифікації та аналізу ризиків необхідно визначити контрольні заходи для запобігання та зменшення ризиків. Це можуть бути технічні заходи, такі як встановлення безпечного обладнання та інструментів, використання захисного обладнання, розміщення попереджувальних знаків тощо. Крім того, можуть бути встановлені організаційні заходи, такі як навчання працівників правилам безпеки, впровадження процедур безпеки та надання необхідної інформації.

4. Реалізація та моніторинг. Після визначення контрольних заходів їх необхідно реалізувати та забезпечити їх ефективність. Працівники повинні бути навчені правилам безпеки та інструкціям щодо ризиків, а заходи безпеки повинні бути впроваджені у практичну роботу. Крім того, важливо проводити постійний моніторинг ефективності запроваджених заходів, оцінювати їх ефективність та вносити необхідні корективи.

Оцінка ризиків є невід'ємною складовою охорони праці та гарантує безпеку працівників у туристичній галузі. Вона допомагає виявити потенційні небезпеки та ризики, запровадити необхідні заходи для їх запобігання та забезпечити безпечні умови праці усіх працівників у цій галузі.

Дотримання нормативів. Дотримання нормативів є важливим аспектом у поліпшенні виробничої санітарії та гігієни праці в туристичній галузі. Нормативи встановлюються з метою забезпечення безпеки та здоров'я працівників, а також зменшення можливих ризиків, пов'язаних з їх працею.

Нормативи включають в себе різноманітні правила, стандарти, закони та регуляції, які встановлюють вимоги до умов праці, організації робочих місць, безпеки обладнання та матеріалів, здоров'я та гігієни працівників, контролю за дотриманням цих вимог та інше. Нормативи можуть бути загальними для всієї галузі або специфічними для конкретних видів робіт.

Дотримання нормативів передбачає наступні аспекти:

1. Законодавчі вимоги. Підприємства та організації туристичної галузі повинні дотримуватися законодавчих вимог, які регулюють умови праці, безпеку та гігієну праці, здоров'я працівників тощо. Це можуть бути закони та нормативні акти, що регулюють безпеку праці, пожежну безпеку, харчову безпеку, санітарні норми тощо.

2. Стандарти та рекомендації. У галузі туризму існують стандарти та рекомендації, які визначають найкращі практики з охорони праці та гігієни. Наприклад, це можуть бути стандарти щодо безпеки роботи з гостями, процедур здоров'я та безпеки у готелях, норми щодо використання хімічних речовин та дезінфекції, вимоги до обладнання та інше.

3. Внутрішні положення та процедури. Підприємства та організації повинні розробити внутрішні положення та процедури, які відповідають нормативам та законодавству. Ці документи визначають правила та вимоги, які мають бути дотримані працівниками для забезпечення безпеки та гігієни праці.

4. Контроль та оцінка. Підприємства та організації повинні здійснювати контроль за дотриманням нормативів та внутрішніх правил. Це може включати перевірку робочих місць, інспекції, оцінку умов праці та проведення навчань з охорони праці. Результати контролю та оцінки допомагають виявити порушення та вжити заходи для їх усунення.

Дотримання нормативів є важливим кроком у забезпеченні безпеки та гігієни працівників у туристичній галузі. Це дозволяє запобігати можливим негативним наслідкам для здоров'я працівників та забезпечує створення безпечного та здорового робочого середовища.

— Навчання та підготовка. Забезпечення достатньої підготовки та навчання працівників у сфері охорони праці, виробничої санітарії та гігієни праці, включаючи правила безпеки, профілактику травм, використання обладнання, розуміння харчових норм та інших відповідних аспектів.

— Проведення оглядів та перевірок. Регулярне проведення оглядів робочих місць, обладнання та умов праці для виявлення потенційних проблем і забезпечення відповідності нормам безпеки.

— Уведення процедур. Розробка та впровадження процедур і інструкцій з охорони праці та санітарії та гігієни праці, які охоплюють різні аспекти роботи в туристичній галузі, включаючи готельний бізнес, ресторани, транспортні засоби тощо.

— Постійне покращення. Здійснення постійного моніторингу, оновлення і покращення політики охорони праці і санітарно – гігієнічних стандартів відповідно до змін у сфері туризму та законодавства.

Ці заходи мають на меті забезпечення безпеки працівників і туристів, попередження нещасних випадків і захворювань, збереження високої якості послуг та покращення репутації підприємств і організацій у туристичній галузі.

4.2. Пожежна безпека

Пожежна безпека у підприємствах та організаціях туристичної галузі є критично важливою для забезпечення безпеки працівників, гостей та майна. Туристичні заклади, такі як готелі, ресторани, музеї, атракціони та інші туристичні об'єкти, мають дотримуватися строгих вимог щодо пожежної безпеки з метою запобігання пожежам, швидкого виявлення та реагування на них, а також ефективної евакуації в разі потреби.

Основні аспекти пожежної безпеки у туристичній галузі включають:

Планування та проектування: При будівництві або реконструкції туристичних закладів необхідно враховувати вимоги щодо пожежної безпеки. Це включає встановлення пожежних систем, таких як пожежна сигналізація, пожежний спринклерний системи, протипожежні двері, вогнегасники тощо. Крім того, слід враховувати норми щодо розташування виходів, евакуаційних шляхів та засобів пожежогасіння.

Запобігання пожежам. Підприємства туристичної галузі повинні дотримуватися правил щодо пожежної безпеки, включаючи регулярну інспекцію та

обслуговування пожежних систем, перевірку електричних систем і пристроїв, контроль за нагрівальними пристроями та кухонним устаткуванням, встановлення ідентифікаційних знаків щодо місцезнаходження пожежного обладнання тощо.

Запобігання пожежам є однією з найважливіших складових пожежної безпеки у підприємствах туристичної галузі. Деякі засоби запобігання пожежам включають:

1. Регулярне обслуговування та перевірка пожежних систем. Пожежна сигналізація, пожежні спринклерні системи, пожежні детектори диму та інші пожежні системи повинні регулярно перевірятися та обслуговуватися фахівцями. Це включає перевірку батарейок в детекторах диму, перевірку роботи спринклерів та перевірку наявності та доступності вогнегасників.

2. Перевірка електричних систем. Перевірка електричних систем на наявність перевантаження, короткого замикання та інших можливих причин пожеж. Періодичні інспекції та обслуговування електроустаткування можуть допомогти запобігти виникненню пожеж, спричинених електричними причинами.

3. Безпечна експлуатація кухонного устаткування. Кухонне устаткування, таке як плити, фритюрниці та інші прилади, повинні бути користовані з дотриманням правил безпеки. Регулярне очищення від залишків жиру та перевірка наявності правильно працюючих вентиляційних систем можуть допомогти запобігти пожежам у кухні.

4. Планування евакуації та тренування персоналу. Підприємства туристичної галузі повинні мати розроблений план евакуації, який включає шляхи виходу, точки збору та процедури евакуації. Персонал повинен бути навчений процедурам евакуації та регулярно проводити тренування для підтримки своєї готовності у разі пожежі.

5. Контроль над забороненими матеріалами. Необхідно забезпечити, щоб на підприємстві не було заборонених матеріалів, таких як вогнепальна зброя, вибухові речовини або легкозаймисті речовини. Проведення перевірок та контролю над доступом до таких матеріалів є важливим кроком у запобіганні пожеж.

Підготовка до пожежних інцидентів. Персонал повинен бути навчений, як діяти у разі виникнення пожежі, включаючи виклик пожежної служби, використання вогнегасників та надання першої допомоги постраждалим. Навчання та тренування персоналу допомагають забезпечити, що всі працівники знають необхідні дії у разі пожежі та можуть вчасно та ефективно реагувати.

Ці заходи є лише деякими прикладами того, як підприємства туристичної галузі можуть забезпечити пожежну безпеку. Важливо розробляти і впроваджувати комплексні плани пожежної безпеки, враховуючи специфіку кожного конкретного підприємства та дотримуючись вимог пожежної безпеки, встановлених відповідними органами управління.

Пожежні вправи та навчання: Працівники туристичних закладів повинні бути навчені правилам поведінки в разі пожежі, включаючи евакуацію, використання вогнегасників та інших засобів пожежогасіння. Проведення регулярних пожежних вправ та тренувань допомагає підтримувати високий рівень готовності та свідомості працівників у випадку пожежі.

Документування та оцінка ризиків: Підприємства туристичної галузі повинні мати плани пожежної безпеки, які включають оцінку ризиків, плани евакуації, контрольні переліки та протоколи інспекцій. Це допомагає забезпечити систематичний підхід до пожежної безпеки та виявлення можливих проблем або недоліків, які потребують виправлення.

Співпраця з пожежною службою: Підприємства туристичної галузі повинні підтримувати контакт з місцевими пожежними службами та співпрацювати з ними для проведення інспекцій, навчання персоналу, отримання консультацій та рекомендацій щодо пожежної безпеки.

Важливо пам'ятати, що пожежна безпека є неперервним процесом, і підприємства туристичної галузі повинні постійно оновлювати та покращувати свої плани пожежної безпеки, забезпечувати навчання персоналу та проводити регулярні перевірки для забезпечення безпеки всіх працівників та гостей.

4.3. Інструкція з охорони праці для працівників музеїв

Уявіть, що ви входите в затишний музей, сповнений цінних артефактів і багатолітньої історії. Ступаючи по тихому коридору, ви помічаєте, як працівники музею приступають до своїх обов'язків, дбайливо оберігаючи ці знамениті скарби. Здавалося б, все тут є спокійним і безпечним, але за лаштунками музейного життя криється незаперечна потреба в охороні праці.

Для того, щоб забезпечити безпеку та благополуччя працівників музею, у ньому існує детально розроблена Інструкція з охорони праці. Цей документ створений з метою запобігання можливим небезпекам, а також виявлення та зниження ризиків, пов'язаних з робочими процесами та обладнанням.

У Інструкції з охорони праці для працівників музею містяться рекомендації щодо безпечних методів роботи, особистої гігієни, використання особистих захисних засобів та правил пожежної безпеки. Вона також охоплює такі аспекти, як правила використання обладнання, процедури експлуатації та обслуговування музейних артефактів, виявлення та поводження з небезпечними речовинами та матеріалами.

Одним із ключових пунктів Інструкції є проведення регулярних навчань та тренувань з питань охорони праці. Це дозволяє працівникам музею ознайомитися з правилами та процедурами безпеки, а також набути практичних навичок щодо реагування на непередбачені ситуації.

Велика увага приділяється також пожежній безпеці. У музеї проводяться періодичні перевірки систем пожежної безпеки, які включають перевірку роботи пожежних тривожних систем, автоматичних пожежних спринклерних систем, систем вентиляції та евакуаційних виходів. Працівники музею ознайомлені з правилами пожежної безпеки та процедурами евакуації у разі виникнення небезпеки.

Всі працівники музею повинні бути ознайомлені з Інструкцією з охорони праці та відповідно до неї працювати, дотримуючись встановлених норм та правил безпеки. Керівництво музею забезпечує постійний контроль за

дотриманням нормативів безпеки та приймає необхідні заходи для поліпшення виробничої санітарії та гігієни праці.

Завдяки систематичній роботі з охорони праці та виконанню вимог Інструкції, музей стає безпечним робочим місцем, де працівники можуть зосередитись на своїх обов'язках та надавати відвідувачам незабутні враження від мистецтва та культурної спадщини, знаючи, що їхнє благополуччя і безпека є пріоритетом. Інструкція з охорони праці для працівників музеїв є важливим документом, який допомагає забезпечити безпеку та здоров'я працівників під час виконання їхніх обов'язків. Основна мета такої інструкції полягає у своєчасному виявленні потенційних небезпек і встановленні відповідних заходів безпеки. Нижче наведено загальну структуру та ключові аспекти, які можуть бути включені до інструкції з охорони праці для працівників музеїв:

1. Вступ:

- Загальна інформація про музей.
- Визначення та цілі інструкції з охорони праці.

2. Організаційні аспекти:

- Відповідальність за охорону праці.
- Структура управління охороною праці.
- Зв'язок з іншими відділами та особами, відповідальними за безпеку та здоров'я.

3. Ідентифікація небезпек:

- Аналіз робочих місць та процесів для виявлення потенційних небезпек.
- Визначення можливих факторів ризику, таких як фізичні, хімічні, біологічні та ергономічні фактори.

4. Заходи безпеки та запобігання:

- Загальні правила безпеки, які повинні дотримуватися всіма працівниками.
- Вимоги щодо використання особистих захисних засобів.
- Процедури експлуатації безпечного обладнання та інструментів.

- Правила пожежної безпеки та процедури евакуації.

5. Контроль та нагляд:

- Порядок перевірки технічного стану обладнання.
- Проведення регулярних інспекцій та аудитів щодо безпеки праці.
- Процедури реєстрації та розслідування нещасних випадків та аварій.

6. Навчання та підготовка:

- Навчання працівників з питань охорони праці та безпеки.
- Проведення тренувань та практичних занять.
- Знайомство з процедурами надання першої медичної допомоги.

7. Документація та звітність:

- Зберігання документів, пов'язаних з охороною праці.
- Ведення звітності про нещасні випадки, відхилення та заходи щодо їх запобігання.

Це загальна структура, інструкція з охорони праці для працівників музеїв може бути деталізована та доповнена відповідно до конкретних потреб та особливостей музею. Важливо забезпечити доступність інструкції для всіх працівників та періодично оновлювати її з урахуванням змін у робочому середовищі та законодавчих вимогах.

ВИСНОВКИ

Дипломна робота на тему "Історико – культурні ресурси як об'єкт розвитку туризму (на прикладі Львівської області)" розглянула важливість і роль історикокультурних ресурсів у розвитку туризму, а також їх вплив на туристичну привабливість регіону.

Дослідження показали, що Львівська область має великий потенціал у сфері історико – культурного туризму. Завдяки своїй багатій історії, культурним пам'яткам, архітектурі та природним красам, область привертає увагу туристів з усього світу. Тури на основі історико – культурних ресурсів пропонують унікальні можливості ознайомитися з культурою, традиціями та спадщиною регіону.

В ході дослідження було проведено аналіз історико – культурних ресурсів Львівської області, огляд джерел інформації, характеристика об'єктів та їх вплив на туристичну привабливість. Виявлено, що наявність цих ресурсів є вагомим фактором у залученні туристів та сприяє розвитку туристичної галузі в області.

Дослідження також включало огляд туристичних маршрутів та програм на основі історико – культурних ресурсів Львівської області. Ці маршрути створюють можливість для туристів насолодитися культурою, історією та унікальними місцями, сприяючи економічному розвитку регіону.

Висновки дослідження також надають рекомендації щодо створення турів на основі історико – культурних ресурсів Львівської області. Важливо враховувати потреби та очікування туристів, забезпечити якість та безпеку послуг, розробити цікаві туристичні маршрути та програми, які дозволяють відкрити різноманітні аспекти історії, культури та природи області.

Однією з ключових переваг створення турів на основі історикокультурних ресурсів є збереження культурної спадщини і передача її майбутнім поколінням. Це важливо для збереження ідентичності та культурного розмаїття регіону. Туристичні маршрути та програми, спрямовані на історико – культурні об'єкти,

відіграють важливу роль у популяризації історії, мистецтва та культури Львівської області.

Стимулювання туризму на основі історико – культурних ресурсів також сприяє економічному розвитку регіону. Туристи, які відвідують Львівську область для ознайомлення з її історією та культурою, створюють попит на різноманітні послуги, включаючи готельні проживання, ресторани, транспортні послуги, сувенірні товари та інші. Це сприяє зростанню бізнесу та зайнятості, розвитку малих і середніх підприємств та підтримці місцевої економіки.

Окрім того, створення турів на основі історико – культурних ресурсів сприяє підтримці місцевої спільноти та збереженню традицій та ремесел. Це включає в себе сприяння розвитку місцевих ремісників, мистецьких галерей, музеїв та інших установ, які пропонують унікальні ремесла та рукоділля. Туризм може стати стимулом для збереження традиційних навичок та знань, що передаються з покоління в покоління.

Також важливо враховувати екологічні аспекти розвитку історикокультурних ресурсів. Забезпечення сталого розвитку туризму передбачає збереження природних ландшафтів та екосистем, раціональне використання ресурсів, запровадження екологічно свідомих практик.

Отже, дипломна робота підкреслює важливість історико – культурних ресурсів Львівської області у розвитку туризму та їх вплив на туристичну привабливість регіону. Рекомендації щодо створення турів на основі цих ресурсів сприятимуть розвитку туристичної галузі, залученню туристів та створенню сталого туристичного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алієва – Барановська В. Міжнародний туризм: навчальний посібник. Центр навчальної літератури. 2021.
2. Бейдик О. О. Рекреаційно – туристичні ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування : дис. д – ра геогр. наук. нац. ун – т ім. Т.Шевченка. 2001.
3. Бірюльов Ю. Архітектура Львова: час і стилі XIII–XXI ст. Вид – во Центр Європи. 2008.
4. Божидарнік Т. В. Міжнародний туризм: навч. посібник. Центр учбової літератури. 2021.
5. Бордуляк І. В. Львівська область: історичні аспекти розвитку туристичного бізнесу: монографія. Видавництво Львівської політехніки. 2010.
6. Винничук В. М. Культурний туризм України: проблеми, перспективи, ресурси: монографія. ЛНУ ім. І. Франка. 2009.
7. Гнатюк І. В. Музейні дослідження: практичний посібник. Кондор. 2012.
8. Головне управління статистики у Львівській області. URL : <https://www.lv.ukrstat.gov.ua/> (Дата звернення: 13.04.2023)
9. Голод А. П. Екологічна безпека туризму в регіоні: суть та шляхи забезпечення. Науковий вісник НЛТУ України. 2002.
10. Горпинченко І. Археологічний туризм в Україні: проблеми, реалії, перспективи. Дух і Літера. 2010.
11. Гребеньова О. М. Культурний туризм в Україні: реалії та перспективи. Новий Світ 2000. 2010.
12. Державний реєстр нерухомих пам'яток України. URL : <https://mkip.gov.ua/content/derzhavniy-reestr-neruhomih-pamyatok-ukraini.html>

(Дата звернення: 13.04.2023)

13. Заремба С. З. Нариси з історії українського пам'яткознавства. Аранта. 2002.

14. Зінкевич В. П. Культурний туризм України: теоретичні аспекти та практичний досвід. ЛНУ ім. І. Франка. 2011.

15. Іваницька О. І. Археологічний туризм в Україні: проблеми та перспективи розвитку. Кондор. 2014.

16. Іваницька О. І. Культурний туризм в Україні: проблеми та перспективи розвитку. Кондор. 2011.

17. Іваницька О. І. Культурний туризм: особливості розвитку в Україні. Світ. 2007. 18. Караван Ю.В. Екологічні аспекти сталого розвитку туризму: Зб. мат. міжн.

наук – практ. конф. «Стратегія розвитку туризму у 21 ст. у контексті вирішення глобальних проблем сучасності. 2014.

19. Коваленко І. В. Туризм і регіональний розвиток: Україна в контексті світового досвіду. НІСД. 2009.

20. Коломієць М.Ю. Архітектурна спадщина: концепції, методи, проблеми. Видавництво Києво – Могилянської академії. 2017.

21. Кравців В.С. Науково – методичні засади реформування рекреаційної. НАН України; ІРД НАН України. 1999.

22. Кузик С. Історико – культурні ресурси Українсько – Польського прикордоння та особливості їх використання для туристичних цілей. Ювілейний збірник НАН України ім. І. Крип'якевича. 2012.

23. Кулик А. В. Культурно – історичні пам'ятки Львівської області. Центр міської історії. 2021. URL: <http://www.lvivcenter.org/ua/lia/doviroiu> – do – міста/heneralnainformatsiia/pro – kulturno – istorychni – pamiatky/_ (Дата звернення: 13.04.2023)

24. Курило О. О. Культурно – історичні ресурси Львівщини в контексті розвитку туризму. Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2012.

25. Леонтьєва І. Релігійний туризм в Україні: проблеми та перспективи розвитку.
Інститут культурології НАН України. 2015.
26. Литвиненко Л. В. Туризм в Львівській області: стан, проблеми, перспективи.
Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2009.
27. Лютак Н. М. Туристичний потенціал Львівської області. Видавництво Львівської політехніки. 2008.
28. Мазур І. М. Гастрономічний туризм: світовий досвід та українські реалії.
Академія друкарства. 2018.
29. Мальська М. П., Гнатич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг. нац. ун – т ім. І.Франка. 2016.
30. Мальська М., Біла Т. Історико – культурні ресурси як чинник розвитку приміського туризму м. Львова. Вісник львівського університету. 2013.
31. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. посіб. Знання. 2008.
32. Олійник Я. Б. Географія та туризм: наук. зб. Альтерпрес. 2012.
33. Паламарчук В. І. Культурний туризм: теорія і практика. Національна академія наук України. 2007.
34. Петранівський В. Л., М. Й. Рутинський Туристичне краєзнавство: навч. посібник. Знання. 2006.
35. Про охорону культурної спадщини: Закон України №1805 – III 2000 – 25.07. Відомості Верховної Ради. 2000.
36. Рунців О. І. Історико – культурні туристські ресурси Тернопільської області як джерела формування попиту і пропозиції на ринку туристичних послуг. 2008.
37. Стець Ю. М. Культурно – історичні ресурси Львівщини та їх роль у розвитку туризму. Видавництво Львівської політехніки. 2015.
38. Тулузакова О. В. Культурний туризм в Україні: проблеми та перспективи.

Інститут культурології НАН України. 2015.

39. Тулузакова О. В. Туризм в Україні: стан, проблеми, перспективи.

Інститут культурології НАН України. 2013.

40. Туристичні маршрути Львівської області". URL: <http://www.visittoukraine.com.ua/ua/region/63/> (Дата звернення: 13.04.2023)

41. Хамманс К. Історичні пам'ятки Львівщини: готичний та ренесансний періоди.

Центр Європи. 2014.

42. Чеботарьов Ю. Релігійний туризм в Україні: історія, сучасність, перспективи.

Дух і Літера. 2012.

43. Черняєва Т. І. Споживання в туризмі: глобальні тенденції і перспективи. URL: – [http – – d1.hse.ru – org – hse – conf – april_ru – prog2008.url](http://d1.hse.ru/org/hse/conf/april_ru_prog2008.url) (Дата звернення: 22.05.2023)

44. Шелешкін Ю. В. Фортифікаційні споруди та системи. Інститут проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України. 2011.

45. Шимчак І. М. Туристичний потенціал Львівської області: стан, проблеми, перспективи. Видавництво Львівської політехніки. 2011.

46. Holden A. Environment and Tourism. Routledge. 2016.

47. UNWTO: Tourism Industry 2019. URL : <https://www.reportlinker.com/report/search?dates=1y&keywords=Tourism%20Industry%202019&mode=public> (дата звернення 6.02.2021).

48. Aas, C., Ladkin, A., Fletcher. Stakeholders and tourism planning: Developing partnerships. CABI Publishing. 2005.

49. Butler, R. W., Hinch T. D. Tourism and indigenous peoples: Issues and implications. Elsevier. 2007.

50. Getz D. Event tourism: Definition, evolution, and research. Routledge. 2012.

51. Hall C. M., Page S. J. The geography of tourism and recreation: Environment, place, and space. Routledge. 2014.

52. Leask A., Fyall, A., Barron, P. Managing world heritage sites. Routledge. 2015.
53. McKercher, B., Cros H. Cultural tourism: The partnership between tourism and cultural heritage management. Routledge. 2002.
54. Okech R. N. Tourism in national parks and protected areas: Planning and management. CABI Publishing. 2015.
55. Politics, participation and (re) presentation. Channel View Publications. 2010.
56. Richards G. The Routledge handbook of cultural tourism. Routledge. 2013
57. Smith M. K., Robinson M. Cultural tourism in a changing world. 2006.
58. Timothy D. J. Cultural heritage and tourism: An introduction. Channel View Publications. 2011.
59. Urry J. The tourist gaze: Leisure and travel in contemporary societies. Sage Publications. 2002.

Додатки

Тур Золочівським замком

Золочівський замок розташований в мальовничому місті Золочів, що на Львівщині, Україна. Цей замок, споруджений у XVI столітті, є одним із найвизначніших пам'яток архітектури та історії країни.

Тур починається від головного входу до замку, де відразу можна насолодитись величністю та красою його фасаду. Замок сполучає в собі елементи ренесансу, бароко та класицизму, створюючи неповторну атмосферу. Ви дізнаєтеся багато цікавого про історію замку та його колишніх власників, які вплинули на його розвиток.

Пройшовши від входу, ми потрапимо в прекрасний внутрішній двір замку, де ви зможете розгледіти його архітектурні деталі, які стали свідками багатьох історичних подій. Ви також зможете відчутти справжню атмосферу минулих часів, прогулюючись вузькими коридорами та залами замку.

Особлива увага приділена експозиції музею, який розміщений у замку. Ви побачите цінні колекції артефактів, предметів побуту, мистецтва та історичних артефактів, які розповідають про життя та культуру минулих епох. Ви дізнаєтеся багато цікавого про історію Золочева та його мешканців.

Після огляду музею ми вирушимо на прогулянку по парковій території, що оточує замок. Тут ви зможете насолодитись красою природи, спокійними алеями та квітучими садами. Також ви зможете побачити руїни колишніх оборонних споруд та насолодитись панорамою міста з висоти.



Тур замком Шемборна

Замок Шемборн розташований в прекрасному місці поблизу мальовничого села Шемборн, що у серці Європи. Цей замок, який належить до найбільших та найкрасивіших замків в регіоні, приваблює туристів з усього світу своєю розкішшю та історичним значенням.

Тур починається з величного входу до замку, який моментально зачаровує своєю величчю та красою. Замок Шемборна, який був споруджений у XV столітті, має кам'яні башти, палацові споруди та прекрасні сади, що створюють неповторну атмосферу старовинної казки.

Прогуляймося по замкових площах, де ви зможете насолодитись видом на замкові вежі та стіни, що облягають замок. Ви дізнаєтеся багато цікавого про історію замку Шемборн, його колишніх власників та роль, яку він відігравав у минулому.

Усередині замку вас очікує дивовижна колекція мистецтва, антикваріату та історичних артефактів. Ви зможете побачити розкішні кімнати замку, прикрашені різними стилями та епохами, і насолодитись дивовижною атмосферою минулих століть. Також в рамках туру ми відвідаємо прекрасні сади замку, де розташовані величні фонтани, алеї з квітами та зеленими клумбами.

Тут можна насолодитись прогулянкою під затишними вітами дерев та насититись красою природи, що оточує замок. Також буде змога відвідати ресторан або кав'ярню, розташовані на території замку, де можна скуштувати страви місцевої кухні та насолодитись чудовим видом на замок.



Тур Олеським замком

Тур Олеським замком. Розташований в мальовничому містечку Олесько на території Західної України, цей замок є одним з найвидатніших пам'яток історії та архітектури країни.

Тур починається з величного входу до замкового комплексу. Замок Олесько, зведений у XVII столітті, приголомшує своєю красою та масштабами. Ви побачите високі кам'яні стіни замку, могутні башти та вежі, які свідчать про його оборонну силу.

Прогуляймося по замкових залів та кімнатах, де ви зможете насолодитись багатими інтер'єрами, декорованими старовинними меблями, картинами та предметами побуту. Ви дізнаєтеся цікаві факти про історію замку, його колишніх власників та роль, яку він відігравав у минулому.

Окрім замкових приміщень, ви також зможете побачити великі замкові сади та парки, які прикрашають цей комплекс. Розслабтеся на прогулянці серед величних дерев, квітучих клумб та фонтанів, та насолоджуйтесь спокоєм та красою навколишнього середовища.

Не забудьте зупинитися у місцевому кафе або ресторані, щоб скуштувати страви регіональної кухні та насолодитися атмосферою місцевості.

Цей короткий тур до Олеського замку гарантує незабутні враження, захоплюючу історію та неповторну атмосферу. Тур створено, щоб відкрити красу цього унікального замкового комплексу!

